

NACIONALNI KALKULATOR OGLJIČNEGA ODTISA ZDRAVSTVA

UPORABNIŠKA NAVODILA

CELOTNA NAVODILA ZA UPORABO SPLETNEGA KALKULATORJA

Različica 1.0

Datum izdaje: 19. maj 2026

Pripravljeno za samostojno uporabo in usposabljanje

Projekt: Ocenjevanje in zmanjševanje ogljičnega odtisa v slovenskem zdravstvenem sistemu (V2-24048)

Dokumentacijski podatki

Podatek	Vsebina
Naziv dokumenta	Nacionalni kalkulator ogljičnega odtisa zdravstva - uporabniška navodila
Vrsta dokumenta	Celotna uporabniška navodila za delo v spletnem kalkulatorju
Različica	1.0
Datum izdaje	19. maj 2026
Status	Pripravljeno za uporabo in objavo na spletni strani
Ciljna skupina	Uporabniki kalkulatorja, odgovorne osebe za poročanje, administratorji in izvajalci usposabljanj
Pripravi	Projektna skupina CRP V2-24048
Spletna objava	ogljicniodtiszdravstva.si/navodila/
Veljavnost	Navodila veljajo za trenutno različico spletnega kalkulatorja in se posodobijo ob večjih spremembah aplikacije.

Zgodovina različic

Različica	Datum	Opis spremembe	Opomba
1.0	19. maj 2026	Prva združena različica celotnih uporabniških navodil.	Pripravljeno za pretvorbo v PDF in objavo na spletni strani.

Namen in obseg navodil

Ta dokument je praktični priročnik za uporabo spletnega kalkulatorja ogljičnega odtisa zdravstva. Namenjen je uporabnikom, ki v kalkulatorju pripravljajo letni izračun, zbirajo podatke po obsegih, pregledujejo rezultate, izvažajo podatke ali urejajo administrativne nastavitve.

Navodila so pripravljena po zaporedju dejanske uporabe aplikacije: od prijave, nastavitve in vnosa podatkov do pregleda rezultatov ter administracije. Posnetki zaslona uporabniku pomagajo prepoznati posamezne gumbe, menije in vnosna polja.

Dokument je namenjen podpori pri delu s kalkulatorjem. Ne nadomešča notranjih pravil organizacije za zbiranje podatkov, metodoloških odločitev pri poročanju ali strokovne presoje pri interpretaciji rezultatov.

Ciljna skupina

- osebe, ki zbirajo in vnašajo podatke za izračun ogljičnega odtisa;
- odgovorne osebe za pripravo ali potrjevanje poročil;
- administratorji kalkulatorja in superuporabniki;
- udeleženci usposabljanj za uporabo nacionalnega kalkulatorja;
- osebe, ki rezultate uporabljajo za interno poročanje, spremljanje napredka in načrtovanje ukrepov.

Kako uporabljati ta dokument

Uporabnik lahko dokument bere zaporedno ali pa v kazalu izbere samo sklop, ki ga trenutno potrebuje. Pri prvem delu s kalkulatorjem je priporočljivo najprej pregledati sklope 01, 02, 03 in 06, saj pokrivajo osnovno prijavo, nastavitve izračuna, vnos najpogostejših podatkov in razumevanje rezultatov.

Pri vsakem sklopu so dodani ključna sporočila, razlage polj, pogoste napake in kontrolni sezname. Kontrolni sezname so namenjeni hitremu preverjanju, ali je uporabnik pred nadaljevanjem opravil najpomembnejše korake.

Sklop	Naslov	Kdaj ga uporabiti
01	Prijava, osnovna orientacija in začetek dela	Prva prijava, pregled aplikacije in ustvarjanje izračuna.
02	Nastavitve izračuna in priprava poročanja	Poročevalska meja, vključeni obsegi, metoda za Obseg 2, kazalniki in kontakti.
03	Vnos podatkov v Obseg 1 in Obseg 2	Neposredne emisije, kupljena energija ter lokacijska in tržna metoda.
04	Vnos podatkov v Obseg 3 in Izven obsegov	Gorvodne in dolvodne emisije ter ločeno prikazani tokovi.
05	Dodajanje lastnega emisijskega faktorja	Uporaba možnosti Po meri, dokumentiranje vira in preverjanje enot.
06	Pregled rezultatov, interpretacija in izvoz	Branje rezultatov, metoda za Obseg 2 in izvoz podatkov.
07	Administracija in pomoč	Upravljanje organizacij, uporabnikov, izračunov in dostop do navodil.

Dogovorjeni izrazi

V dokumentu so uporabljeni izrazi, ki se ponavljajo v kalkulatorju in pri poročanju o emisijah. Spodnja pojasnila so namenjena lažjemu razumevanju navodil in niso samostojna metodološka definicija.

Izraz	Pojasnilo
Ogljični odtis	Skupni prikaz emisij toplogrednih plinov, povezanih z delovanjem organizacije v izbranem poročevalskem letu.
Toplogredni plini	Plini, ki prispevajo k segrevanju ozračja; v rezultatih so prikazani kot ogljikov dioksid ekvivalent.
Ogljikov dioksid ekvivalent (CO₂e)	Skupna enota za prikaz različnih toplogrednih plinov glede na njihov vpliv na podnebje.
Emisijski faktor	Vrednost, s katero kalkulator pretvori aktivnostni podatek, na primer porabo energije ali strošek, v emisije.
Obseg 1	Neposredne emisije iz virov, ki jih organizacija upravlja ali nadzoruje.
Obseg 2	Posredne emisije iz kupljene energije, predvsem električne energije, toplote, pare ali hlajenja.
Obseg 3	Druge posredne emisije v dobavni verigi in, kadar je relevantno, po izvedbi dejavnosti organizacije.
Izven obsegov	Ločen prikaz emisij ali tokov, ki se zaradi metodoloških pravil ne prištevajo neposredno v obsege 1, 2 in 3.

KAZALO VSEBINE

DOKUMENTACIJSKI PODATKI	2
ZGODOVINA RAZLIČIC	2
NAMEN IN OBSEG NAVODIL	3
CILJNA SKUPINA	3
KAKO UPORABLJATI TA DOKUMENT	3
DOGOVORJENI IZRAZI	4
 01 PRIJAVA, OSNOVNA ORIENTACIJA IN ZAČETEK DELA	 8
1. NAMEN SKLOPA	9
2. KAJ POTREBUJETE PRED PRIJAVO	9
3. PRIJAVNA STRAN	9
4. PRIJAVA KORAK ZA KORAKOM	10
5. KAJ SE ZGODI PO USPEŠNI PRIJAVI	10
6. OSNOVNE MOŽNOSTI PO PRIJAVI	12
7. USTVARJANJE NOVEGA IZRAČUNA	12
8. POTRDIČ IN ODPIRANJE IZRAČUNA	14
9. ORIENTACIJA V LEVEM MENIJU	15
10. NAJPOGOSTEJŠE TEŽAVE	15
11. KONTROLNI SEZNAM PRED NADALJEVANJEM	16
 02 NASTAVITVE IZRAČUNA IN PRIPRAVA POROČANJA	 17
1. NAMEN SKLOPA	18
2. KJE NAJDETE NASTAVITVE	18
3. OSNOVNE INFORMACIJE IZRAČUNA	20
4. METAPODATKI LETA	21
4.1 POROČEVALSKA MEJA	21
4.2 VKLJUČENOST OBSEGOV	21
4.3 METODA ZA OBSEG 2	22
4.4 METODOLOŠKE OPOMBE	22
5. LETNA ORGANIZACIJA	23
6. KONTAKTI	24
7. NAJPOGOSTEJŠE NAPAKE	25
8. KONTROLNI SEZNAM	26
 03 VNOS PODATKOV V OBSEG 1 IN OBSEG 2	 27
1. NAMEN SKLOPA	28
2. SKUPNA LOGIKA ZASLONA ZA VNOS PODATKOV	28
3. STATUSI VNOSNIH VRSTIC	29
4. OBSEG 1 – NEPOSREDNE EMISIJE	29

4.1 ODPIRANJE NAVODIL ZA POSAMEZNI RAZDELEK	29
4.2 VNOSNA VRSTICA, KOLIČINA IN OPOZORILA	30
4.3 BIOENERGIJA, BIOMASA IN MOBILNI VIRI	31
5. OBSEG 2 - KUPLJENA ELEKTRIČNA ENERGIJA	33
5.1 PRIPRAVA PODATKOV PRED VNOSOM	33
5.2 VNOS ELEKTRIČNE ENERGIJE	33
6. LOKACIJSKA IN TRŽNA METODA	34
7. OPOZORILA, PREVERJANJE IN POPRAVLJANJE VNOSOV	34
8. KONTROLNI SEZNAM	34

04 | VNOS PODATKOV V OBSEG 3 IN IZVEN OBSEGOV **35**

1. NAMEN SKLOPA	36
2. OBSEG 3 GORVODNO - POMEN IN STRUKTURA	36
3. VNOS V K1 - KUPLJENI PROIZVODI IN STORITVE	37
4. VNOS V K2 - KAPITALSKE DOBRINE	39
5. VNOS V K3 IN DRUGE GORVODNE KATEGORIJE	39
6. OBSEG 3 DOLVODNO - KDAJ JE RELEVANTEN	40
7. VNOS PO MERI V DOLVODNIH KATEGORIJAH	42
8. IZVEN OBSEGOV	44
9. NAJPOGOSTEJŠE NAPAKE	52
10. KONTROLNI SEZNAM	52

05 | DODAJANJE LASTNEGA EMISIJSKEGA FAKTORJA **53**

1. NAMEN SKLOPA	54
2. KDAJ UPORABIMO LASTNI EMISIJSKI FAKTOR	54
3. PRED ZAČETKOM PRIPRAVITE PODATKE	54
4. POSTOPEK DODAJANJA LASTNEGA EMISIJSKEGA FAKTORJA	55
KORAK 1: IZBERITE MOŽNOST PO MERI	55
KORAK 2: PREVERITE STATUS IN VRSTICO PO MERI	56
KORAK 3: ODPRITE PODROBNOSTI VRSTICE	57
KORAK 4: VPIŠITE VREDNOST FAKTORJA IN KOLIČINO	58
KORAK 5: IZBERITE PRAVILNO ENOTO	59
KORAK 6: DODAJTE KOMENTAR OZIROMA VIR PODATKA	60
KORAK 7: ZAPRITE PODROBNOSTI IN PREVERITE VRSTICO	61
KORAK 8: PREVERITE VPLIV NA REZULTATE	62
5. RAZLAGA POLJ PRI LASTNEM FAKTORJU	62
6. NAJPOGOSTEJŠE NAPAKE	63
7. KONTROLNI SEZNAM	63

06 | PREGLED REZULTATOV, INTERPRETACIJA IN IZVOZ **64**

1. NAMEN SKLOPA	65
2. KAJ PRIKAŽUJE STRAN REZULTATI	65

3. IZVOZ REZULTATOV V CSV	66
4. ODPIRANJE PODROBNIH REZULTATOV PO OBSEGIH	67
5. LOKACIJSKA IN TRŽNA METODA PRI REZULTATIH OBSEGA 2	67
6. PREGLED OBSEGA 3 IN SEKCIJE IZVEN OBSEGOV	69
7. MENI DEJANJA	69
8. NAJPOGOSTEJŠE NAPAKE PRI RAZLAGI REZULTATOV	70
9. KONTROLNI SEZNAM PRED IZVOZOM	70

07 ADMINISTRACIJA IN POMOČ	71
-------------------------------------	-----------

1. NAMEN SKLOPA	72
2. PREGLED ADMINISTRATIVNIH FUNKCIJ	72
3. ADMINISTRACIJA - IZRAČUNI	73
4. ADMINISTRACIJA - ORGANIZACIJE	74
5. ADMINISTRACIJA - UPORABNIKI	76
6. DODELITEV UPORABNIKA ORGANIZACIJI	77
7. POMOČ - NAVODILA	79
8. NAJPOGOSTEJŠE NAPAKE	80
9. KONTROLNI SEZNAM ZA ADMINISTRATORJA	80

01 | Prijava, osnovna orientacija in začetek dela

Od prve prijave do izbire ali ustvarjanja izračuna

Namen dokumenta

Dokument je pripravljen kot praktično uporabniško navodilo za usposabljanje in samostojno delo v spletnem kalkulatorju. Besedilo je urejeno po zaporedju dejanske uporabe aplikacije, posnetki zaslona pa uporabniku pokažejo, kje se nahaja posamezen ukaz ali vnosno polje.

1. Namen sklopa

Ta sklop uporabnika vodi od varne prijave v kalkulator do osnovnega pregleda aplikacije. Namenjen je vsem uporabnikom, ki prvič vstopajo v kalkulator ali želijo razumeti, kako so organizirani izračuni, navigacija in osnovne uporabniške možnosti.

Ključno sporočilo

Prijava ni samo tehnični vstop v aplikacijo. Sistem uporabnika poveže s pravilno organizacijo, mu prikaže ustrezne izračune in omogoči samo tiste funkcije, za katere ima dodeljene pravice.

2. Kaj potrebujete pred prijavo

Potrebujete	Pojasnilo
Uradno povezavo do kalkulatorja	Uporabite povezavo, ki jo prejmete v vabilu, navodilih ali od skrbnika sistema.
Službeni e-poštni naslov	To je uporabniško ime za prijavo in mora biti povezano z vašo organizacijo.
Geslo	Geslo je osebni varnostni podatek. Ne posredujte ga drugim osebam.
Posodobljen spletni brskalnik	Priporočljiva je uporaba posodobljenega brskalnika in stabilne internetne povezave.
Kontakt skrbnika	Uporabite ga, če prijava ne uspe ali če po prijavi ne vidite pričakovanih izračunov.

3. Prijavna stran

Ko odprete kalkulator, se prikaže prijavna stran. Na njej izberete jezik, vnesete e-poštni naslov in geslo ter potrdite prijavo. Na strani so tudi informativni elementi, ki pojasnjujejo namen nacionalnega kalkulatorja in povezavo do pomoči pri prijavi.

Slika 1: Prijavna stran z označenimi ključnimi elementi.

The image shows a login form titled 'Prijavite se in nadaljujte tam, kjer ste ostali.' with the instruction 'Vnesite služben e-poštni naslov in geslo za dostop do nadzorne plošče.' Below the text are five numbered steps: 1. E-pošta* (Email) with the example 'ime.priimek@organizacija.si'; 2. Geslo* (Password) with a masked input '.....' and an eye icon; 3. A small icon of an eye; 4. The 'Prijava' (Login) button; 5. A link 'Imate težave s prijavo? Kontaktirajte skrbnika sistema.' (Having trouble with login? Contact the system administrator).

Slika 2: Prijavni obrazec s polji za e-pošto, geslo in gumbom za prijavo.

4. Prijava korak za korakom

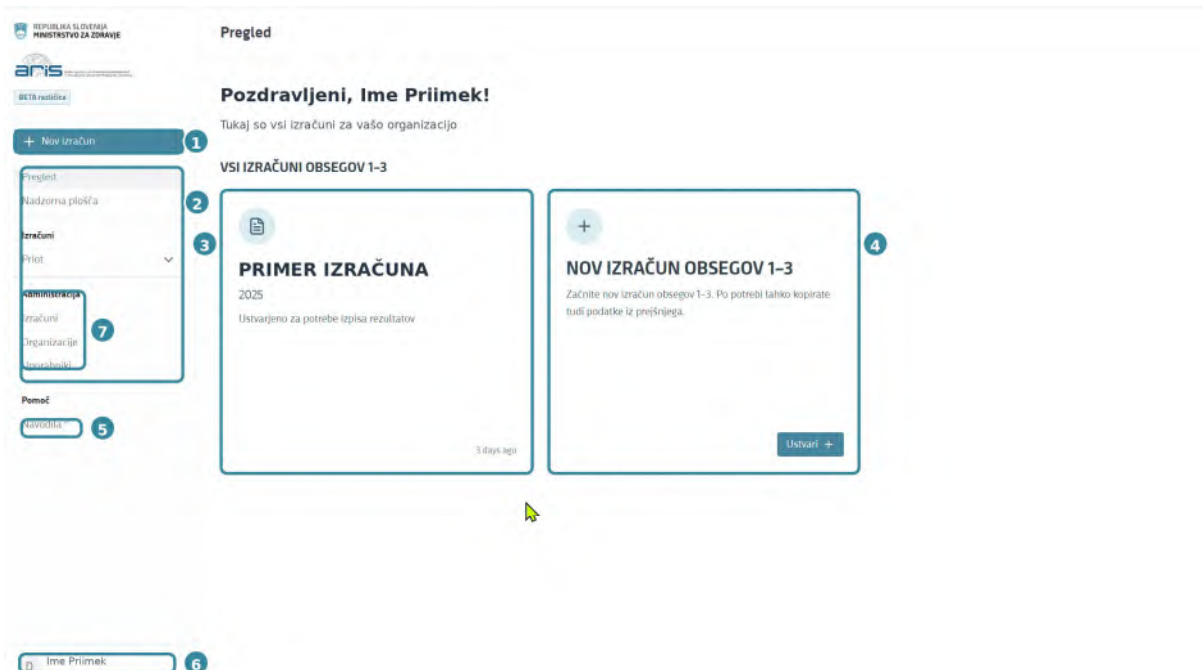
1. Odprite uradno povezavo do kalkulatorja.
2. Preverite, ali je izbran ustrezen jezik uporabniškega vmesnika.
3. V polje E-pošta vnesite svoj službeni e-poštni naslov.
4. V polje Geslo vnesite dodeljeno geslo. Po potrebi uporabite ikono očesa za začasen prikaz vnosa.
5. Kliknite Prijava in počakajte, da se odpre začetni pregled.
6. Če prijava ne uspe, preverite e-poštni naslov, geslo in povezavo. Nato kontaktirajte skrbnika sistema.

Varnostno priporočilo

Gesla ne pošiljajte po e-pošti in ga ne zapisujte na skupna mesta. Če geslo ni več znano, naj skrbnik uredi ponastavitev dostopa.

5. Kaj se zgodi po uspešni prijavi

Po uspešni prijavi se odpre stran Pregled. Uporabnik vidi izračune, ki so povezani z njegovo organizacijo, možnost za ustvarjanje novega izračuna in levi navigacijski meni. Vidnost posameznih elementov je odvisna od uporabniške vloge.

Slika 3: Začetni pregled po uspešni prijavi.

Slika 4: Pregled izračunov in možnosti za nov izračun.

6. Osnovne možnosti po prijavi

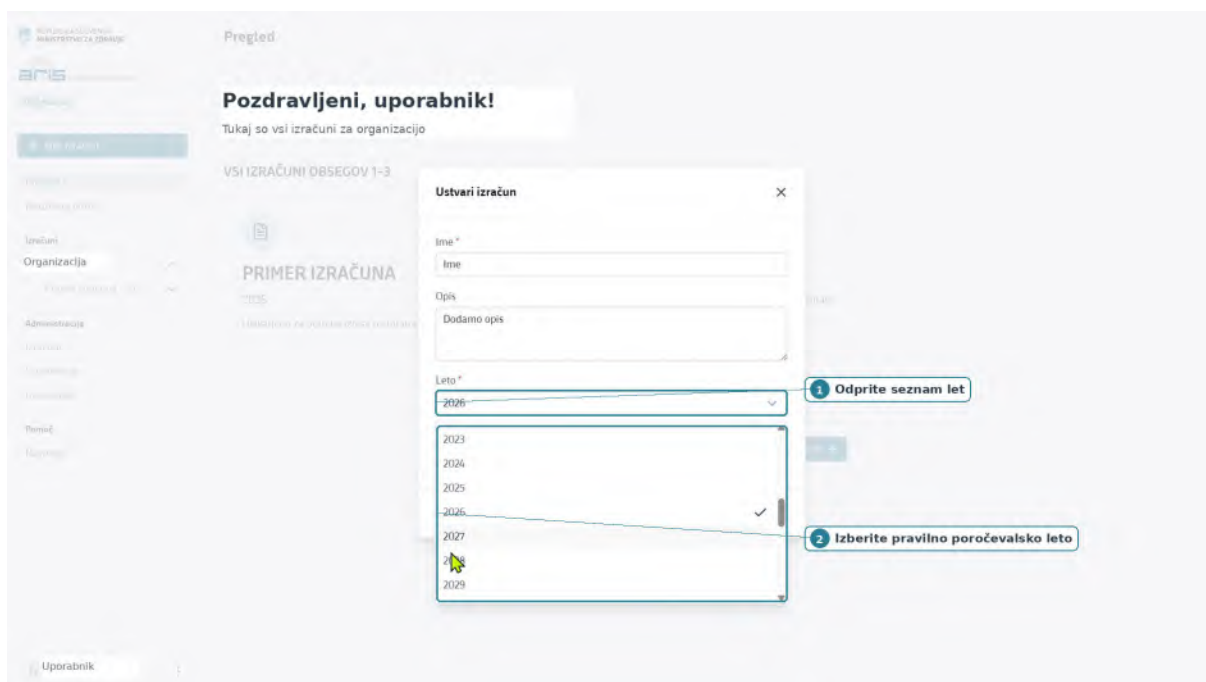
Možnost	Kdaj jo uporabiti	Priporočilo
Nadaljevanje obstoječega izračuna	Kadar je izračun že ustvarjen in ga želite dopolniti ali preveriti.	Odprite kartico obstoječega izračuna in preverite leto.
Ustvarjanje novega izračuna	Kadar začnete novo poročevalsko leto, vadbeni primer ali nov scenarij.	Uporabite jasno ime izračuna in pravilno leto.
Pregled navodil	Kadar niste prepričani, kako nadaljevati.	Odprite Pomoč – Navodila ali ikono z navodili v posameznem razdelku.
Administracija	Samo za uporabnike z razširjenimi pravicami.	Upravljajte uporabnike, organizacije in dostop zelo previdno.

7. Ustvarjanje novega izračuna

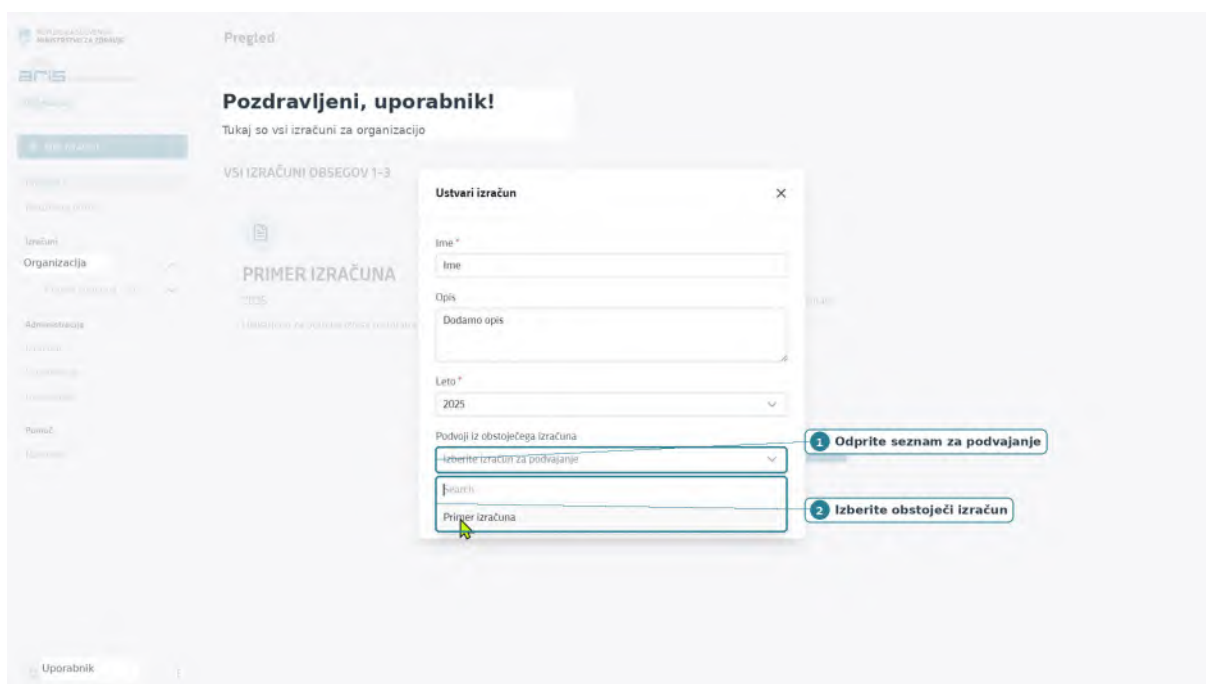
Nov izračun ustvarite z gumbom Novi izračun v levem meniju ali s kartico Novi izračun obsegov 1-3 na strani Pregled. Ta korak je prvi operativni korak pri pripravi letnega ogljičnega odtisa organizacije.

Slika 5: Obrazec za ustvarjanje novega izračuna.

Polje	Kaj pomeni	Priporočilo
Ime	Obvezno polje, ki se prikazuje na kartici izračuna in v meniju.	Uporabite jasno ime, npr. Ogljični odtis - Organizacija - 2025.
Opis	Kratek opis namena izračuna.	Navedite, ali gre za uradni, testni ali vadbeni izračun.
Leto	Poročevalsko leto, za katero vnašate podatke.	Vedno preverite, da se leto ujema z zbranimi podatki.
Podvoji iz obstoječega izračuna	Ustvari nov izračun na podlagi prejšnjega.	Uporabno za novo leto, vendar je treba prenesene podatke skrbno posodobiti.

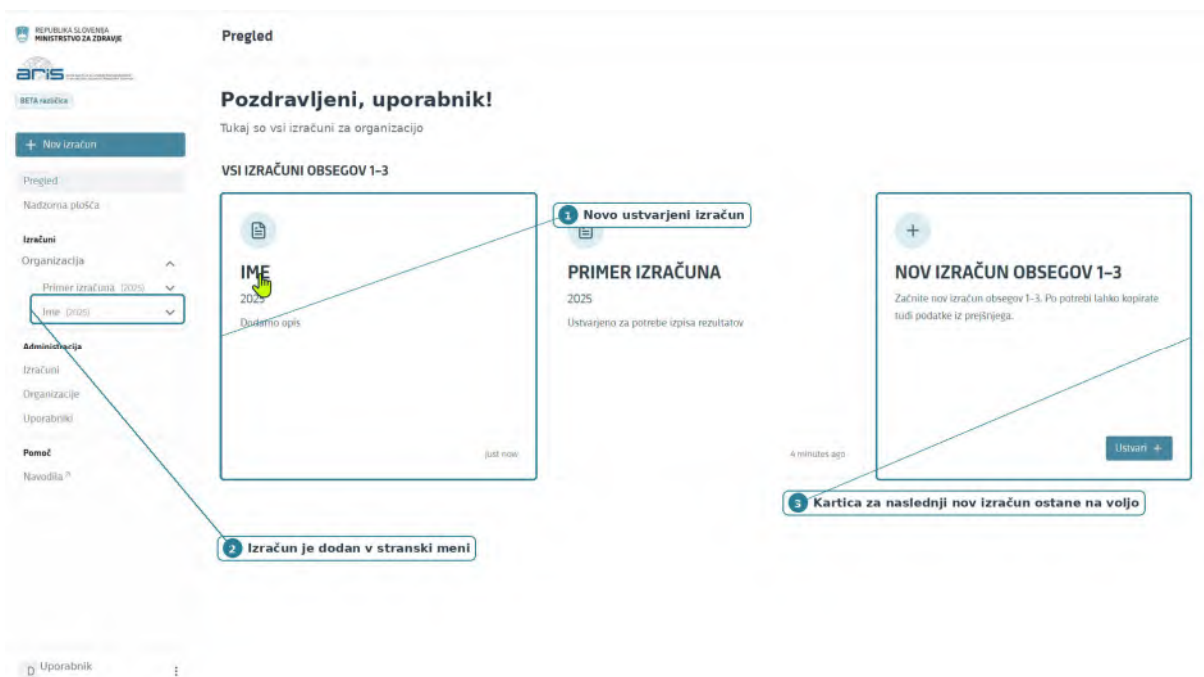
Slika 6: Izbira poročevalskega leta.

Slika 7: Podvojitev obstoječega izračuna.

8. Potrditev in odpiranje izračuna

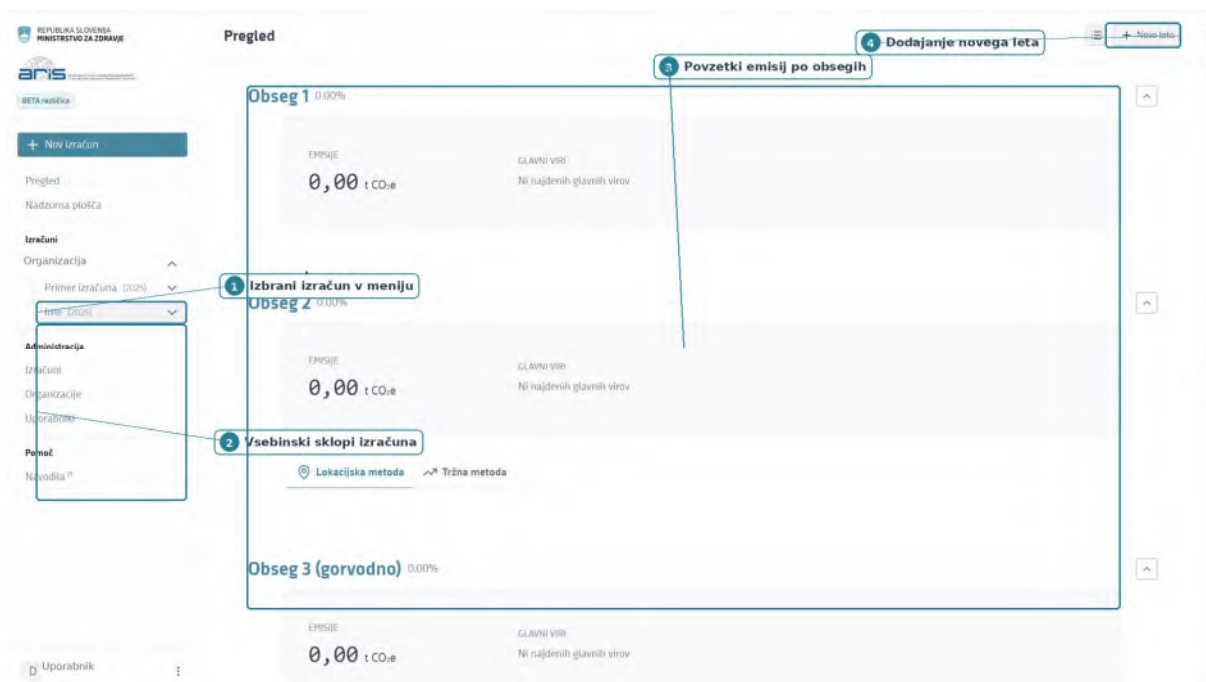
7. Izpolnite ime, opis in poročevalsko leto.
8. Po potrebi izberite obstoječi izračun za podvojitev.
9. Kliknite Ustvari.
10. Na strani Pregled preverite, ali se je pojavila nova kartica izračuna.
11. Odprite izračun prek kartice ali prek levega menija.

Slika 8: Novo ustvarjeni izračun na strani Pregled.

9. Orientacija v levem meniju

Levi meni je osnovno vodilo skozi kalkulator. V njem uporabnik prehaja med vnosom podatkov po obsegih, rezultati, nastavitvami in podporo. Pri administratorjih so lahko prikazani tudi dodatni administrativni meniji.

Slika 9: Razširjeni meni izračuna z glavnimi sklopi.

Sklop	Namen
Obseg 1	Vnos neposrednih emisij iz virov, ki jih organizacija upravlja ali nadzoruje.
Obseg 2	Vnos posrednih emisij iz kupljene energije, predvsem električne energije in toplote.
Obseg 3 (gorvodno)	Vnos emisij iz dobavne verige pred uporabo v organizaciji.
Obseg 3 (dolvodno)	Vnos emisij, ki nastanejo po dejavnosti organizacije, kadar so relevantne.
Izven obsegov	Ločeno evidentiranje emisij, ki se metodološko ne prištevajo neposredno v obsege 1-3.
Rezultate	Pregled skupnih emisij, deležev po obsegih in izvoz rezultatov.
Nastavitve	Urejanje konteksta izračuna, poročevalske meje, kazalnikov in kontaktov.

10. Najpogostejše težave

Težava	Kaj storiti
E-pošta ni prepoznana	Preverite zapis e-pošte in uporabite naslov, ki je bil dodeljen za kalkulator.
Geslo ni pravilno	Preverite velike in male črke ter nastavitve tipkovnice. Če je potrebno, kontaktirajte skrbnika.
Po prijavi ni pričakovanega izračuna	Uporabnik morda ni povezan s pravo organizacijo ali izračunom.
Meni je drugačen kot v navodilih	Vidnost funkcij je odvisna od uporabniške vloge.
Ustvarjen je napačen izračun	Pred začetkom vnosa preverite ime, leto in opis. Testne izračune jasno označite.

11. Kontrolni seznam pred nadaljevanjem

- Prijavljeni ste s pravilnim službenim e-poštnim naslovom.
- Vidite pravilno organizacijo in pravilne izračune.
- Odprli ste pravi izračun in pravo poročevalsko leto.
- Ime in opis izračuna sta dovolj jasna.
- Testni ali vadbeni izračuni so jasno označeni.
- Pred vnosom podatkov razumete strukturo levega menija.

02 | Nastavitve izračuna in priprava poročanja

Poročevalska meja, vključeni obsegi, metoda za Obseg 2, kazalniki in kontakti

Namen dokumenta

Dokument je pripravljen kot praktično uporabniško navodilo za usposabljanje in samostojno delo v spletnem kalkulatorju. Besedilo je urejeno po zaporedju dejanske uporabe aplikacije, posnetki zaslona pa uporabniku pokažejo, kje se nahaja posamezen ukaz ali vnosno polje.

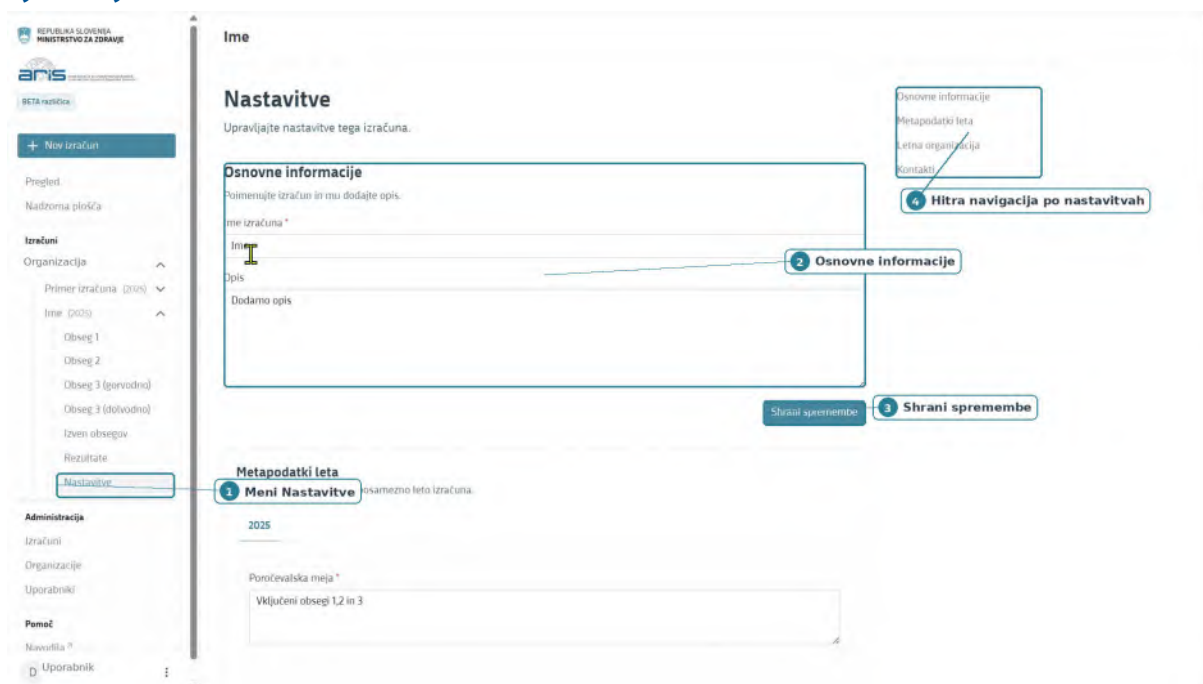
1. Namen sklopa

Nastavitve določajo kontekst izračuna. Uporabnik tu ne vnaša porabe energentov ali stroškov, temveč opiše, kaj izračun zajema, katero leto obravnava, kateri obsegi so vključeni, katera metoda za Obseg 2 se uporablja in kdo je odgovoren za pripravo poročila.

Ključno sporočilo

Rezultat ogljičnega odtisa ni dovolj razločljiv brez nastavitve. Vedno ga je treba razumeti skupaj s poročevalskim letom, poročevalsko mejo, vključenimi obsegi, metodo za Obseg 2 in organizacijskimi kazalniki.

2. Kje najdete nastavitve

Slika 1: Dostop do nastavitve znotraj izbranega izračuna.

Izračun Bolnišnica XY

Nastavitve

Upravlajte nastavitve tega izračuna.

Osnovne informacije
Poimenujte izračun in mu dodajte opis.

Ime izračuna*
Izračun Bolnišnica XY **1 Končno ime izračuna**

Opis
Dodatno opis **2 Opis izračuna**

3 Shrani spremembe

Metapodatki leta
Nastavite metapodatke za posamezno leto izračuna.

2025

Poročevalska meja*
Vključeni obsegi 1,2 in 3 **3 Poročevalska meja**

Slika 2: Osnovne informacije in metapodatki leta.

Pregled strani Nastavitve

Nastavitve
Upravlajte nastavitve tega izračuna.

Osnovne informacije
Poimenujte izračun in mu dodajte opis.

Ime izračuna*
Primer izračuna

Opis
Ustvarjeno za potrebe izpisa rezultatov

Metapodatki leta
Nastavite metapodatke za posamezno leto izračuna.

2025

Shrani

1 Meni Nastavitve: odpre stran za urejanje metapodatkov izračuna.

2 Desni kazalnik omogoča hitre skoke med deli strani.

3 Spremembe je treba shraniti z ustreznim gumbom.

Slika 3: Pregled strani Nastavitve z glavnimi vsebinskimi deli.

Del strani	Kaj uporabnik nastavi	Zakaj je pomembno
Osnovne informacije	Ime izračuna in opis.	Izračun je jasno prepoznaven tudi kasneje.
Metapodatki leta	Poročevalska meja, vključeni obsegi, metoda za Obseg 2 in metodološke opombe.	Jasno je, kaj rezultat zajema in kako je bil pripravljen.
Letna organizacija	Letni kazalniki, kot so postelje, zaposleni, površina in obseg dejavnosti.	Omogočajo razlago rezultatov tudi z relativnimi kazalniki.
Kontakti	Pripravljaivec poročila in odgovorna oseba.	Zagotovljena je sledljivost odgovornosti in komunikacije.

3. Osnovne informacije izračuna

Ime izračuna naj jasno pove, za katero organizacijo in leto gre. Opis naj pojasni namen izračuna: uradni letni izračun, testni primer, scenarij ali interna dopolnitev.

Slika 4: Vnos imena, opisa in shranjevanje osnovnih informacij.

Polje	Priporočilo
Ime izračuna	Vključite organizacijo ali jasno skrajšano oznako in leto, npr. Ogljični odtis 2025.
Opis izračuna	Na kratko navedite namen izračuna in morebitno oznako testnega ali vadbenega primera.
Shrani spremembe	Kliknite po vsaki spremembi osnovnih informacij.

4. Metapodatki leta

Metapodatki leta opredelijo, kaj izračun predstavlja za izbrano poročevalsko leto. Če ima organizacija več let izračuna, je treba metapodatke urediti za vsako leto posebej.

Metapodatki leta: meja in vključeni obsegi

Metapodatki leta

1 Nastavite metapodatke za posamezno leto izračuna.

2025

Poročevalska meja *

2 Vključeni obsegi 1, 2 in 3

3 Vključite samo obsege, ki jih organizacija v tem izračunu poroča.

Vključenost obsegov

Obseg 1 – vključen:

Obseg 2 – vključen:

Stikalo vklopi ali izklopi posamezen del izračuna.

Slika 5: Poročevalska meja in vključitev posameznih obsegov.

4.1 Poročevalska meja

Poročevalska meja je opis, kateri deli organizacije, lokacije, dejavnosti in viri so vključeni v izračun. Besedilo mora biti dovolj jasno, da lahko bralec razume, kaj skupni rezultat predstavlja.

Primer zapisa

V izračun so vključeni vsi objekti in dejavnosti organizacije za poročevalsko leto 2025. Vključeni so Obseg 1, Obseg 2 ter izbrane kategorije Obsega 3, za katere so bili podatki razpoložljivi.

4.2 Vključenost obsegov

Nastavitev	Kaj pomeni	Priporočilo
Obseg 1	Neposredne emisije iz virov pod nadzorom organizacije.	Vključite, kadar ima organizacija lastne kotle, goriva, vozila, medicinske pline ali hladiva.
Obseg 2	Posredne emisije iz kupljene energije.	Vključite pri kupljeni elektriki, toploti, pari ali hlajenju.
Obseg 3 gorvodno	Emisije iz dobavne verige pred uporabo v organizaciji.	Vključite pri nabavah, storitvah, kapitalnih dobrinah, odpadkih in potovanjih.
Obseg 3 dolvodno	Emisije po izvedbi dejavnosti organizacije.	Vključite samo, če so dolvodne kategorije dejansko relevantne.
Izven obsegov	Ločeno prikazane emisije, ki niso del osnovnega seštevka obsegov.	Vključite za biogene emisije ali tokove, ki se poročajo posebej.

4.3 Metoda za Obseg 2

Metoda za Obseg 2 in metodološke opombe

Obseg 2 – vključen:

Obseg 3 gonvodno – vključen:

Obseg 3 dolvodno – vključen:

Izven obsegov – vključen:

Metoda za Obseg 2.*

Nastavite metapodatke za posamezno leto izračuna:

☐ Lokacijska

☐ Tržna

☒ Obe

Kliknite Shrani metapodatke leta.

V metodološke opombe zapišite posebnosti, ocene ali približke.

Slika 6: Izbira metode za Obseg 2 in metodološke opombe.

Možnost	Razlaga	Kdaj je uporabna
Lokacijska metoda	Rezultat temelji na povprečnem emisijskem faktorju omrežja.	Za osnovno primerljivost med organizacijami in leti.
Tržna metoda	Rezultat upošteva dobaviteljeve podatke ali dokazila o izvoru energije.	Kadar ima organizacija ustrezna dokazila.
Obe metodi	Kalkulator pripravi pregled po obeh metodah.	Priporočljivo za pregledno poročanje in primerjavo obeh pogledov.

4.4 Metodološke opombe

V metodološke opombe zapišite posebnosti izračuna: ocene, približne podatke, manjkajoče vire, izključene lokacije, omejitve podatkov, interne evidence in vse predpostavke, ki vplivajo na razumevanje rezultatov.

5. Letna organizacija

Letni organizacijski kazalniki ne predstavljajo emisij, vendar omogočajo boljšo razlago rezultatov. Uporabni so za kazalnike, kot so emisije na zaposlenega, na kvadratni meter, na posteljo ali na bolnišnično oskrbni dan.

Letna organizacija

Nastavite letne organizacijske kazalnike za posamezno leto izračuna

1

2025

Število postelj

123323

Število odpustov / zaključenih hospitalizacij

12323

Število bolnišnično oskrbnih dni

123214

Število obravnav ali ambulantnih pregledov

21421

Število zaposlenih (FTE)

1223

Vnesite letne organizacijske kazalnike za izbrano leto.

Kazalniki omogočajo kasnejšo razlago rezultatov na posteljo, zaposlenega ali površino.

Po vnosu kliknite **Shrani letno organizacijo**.

Slika 7: Vnos letnih organizacijskih kazalnikov.

Polje	Kaj vnesti	Zakaj je pomembno
Število postelj	Skupno število postelj v poročevalskem letu.	Omogoča razlago glede na obseg infrastrukture.
Število odpustov / hospitalizacij	Število zaključenih hospitalizacij oziroma odpustov.	Poveže emisije z obsegom bolnišnične dejavnosti.
Bolnišnično oskrbni dnevi	Skupno število dni bolnišnične oskrbe.	Pokaže intenzivnost izvajanja dejavnosti.
Ambulantni pregledi	Število ambulantnih obravnav ali pregledov.	Pomembno pri organizacijah z veliko ambulantno dejavnostjo.
Zaposleni (FTE)	Ekvivalent polnega delovnega časa.	Omogoča kazalnik emisij na zaposlenega.
Skupna površina (m2)	Uporabna ali dogovorjena poročevalska površina.	Omogoča kazalnik emisij na kvadratni meter.

6. Kontakti

Kontakti so namenjeni sledljivosti priprave poročila. Pripravlavec poročila je oseba, ki operativno zbira in vnaša podatke. Odgovorna oseba je oseba, ki vsebinsko potrjuje podatke ali poročilo.

Kontakti za poročilo

1

Kontakti

Nastavite pripravljavca poročila in odgovorno osebo za vsako leto.

2025

Pripravlavec poročila:

Izpolni iz uporabnika

Damjan Krajnc

2

Ime

Damjan

Priimek

Telefon

Vnesite telefonsko številko

Odgovorna oseba:

Izpolni iz uporabnika

Super User

Ime

Super

Priimek

User

3

Na koncu shranite kontakte.

Določite pripravljavca poročila.

Določite odgovorno osebo za vsebino poročila.

Slika 8: Vnos pripravljavca poročila in odgovorne osebe.

24

Izbor obstoječega uporabnika ali ročni vnos

Nastavite pripravljavca poročila in odgovorno osebo

2025

1. Odprite spustni seznam za izbor uporabnika.

2. Pripravljavec poročila: Izberete lahko obstoječega uporabnika ali možnost Izpolni ročno.

3. Izpolni iz uporabnika: Pri ročnem vnosu dopolnite ime, priimek, e-pošto in funkcijo.

Super User

Slika 9: Izbor uporabnika iz spustnega seznama ali ročni vnos kontaktnih podatkov.

Kontakt	Kdaj uporabiti	Kaj preveriti
Pripravljavec poročila	Za osebo, ki operativno pripravlja izračun.	Ime, e-pošta, telefon in vloga.
Odgovorna oseba	Za osebo, ki potrjuje ali odgovarja za poročilo.	Pravilni kontaktni podatki in funkcija v organizaciji.

Varstvo osebnih podatkov

V javno deljenih gradivih naj bodo osebni podatki prikazani samo, kadar je to potrebno. Za usposabljanje uporabljajte anonimizirane primere.

7. Najpogostejše napake

Napaka	Posledica	Priporočilo
Nejasno ime izračuna	Kasneje ni jasno, kateri izračun je uraden.	V imenu uporabite leto in namen.
Poročevalska meja je presplošna	Rezultat je težko razložiti.	Jasno navedite vključene lokacije in dejavnosti.
Obsegi niso usklajeni z besedilom poročevalske meje	Poročilo lahko daje napačen vtis o obsegu vključitve.	Preverite stikala in opis meje.
Ni shranjevanja po spremembah	Spremembe se lahko izgubijo.	Uporabite ustrezen gumb za shranjevanje za vsak del strani.
Kazalniki so iz drugega leta	Relativni kazalniki so napačni.	Uporabite podatke za isto poročevalsko leto.

8. Kontrolni seznam

- Ime in opis izračuna sta jasna.
- Poročevalska meja je dovolj natančno opisana.
- Vključeni obsegi so usklajeni z metodologijo izračuna.
- Metoda za Obseg 2 je pravilno izbrana.
- Metodološke opombe vsebujejo posebnosti, ocene in omejitve podatkov.
- Letni organizacijski kazalniki se nanašajo na isto poročevalsko leto.
- Pripravljaivec in odgovorna oseba sta pravilno navedena.
- Vsi deli nastavitvev so shranjeni.

03 | Vnos podatkov v Obseg 1 in Obseg 2

Neposredne emisije, kupljena energija, lokacijska in tržna metoda

Namen dokumenta

Dokument je pripravljen kot praktično uporabniško navodilo za usposabljanje in samostojno delo v spletnem kalkulatorju. Besedilo je urejeno po zaporedju dejanske uporabe aplikacije, posnetki zaslona pa uporabniku pokažejo, kje se nahaja posamezen ukaz ali vnosno polje.

1. Namen sklopa

Ta sklop uporabnika vodi skozi vnos podatkov za Obseg 1 in Obseg 2. Obseg 1 vključuje neposredne emisije iz virov, ki jih organizacija upravlja ali nadzoruje. Obseg 2 vključuje posredne emisije iz kupljene energije, zlasti električne energije, toplote, pare ali hlajenja.

Osnovno pravilo

Vnašajte samo letne podatke za izbrano poročevalsko leto. Pri vsakem viru uporabite enoto, ki jo prikazuje kalkulator, in se izognite podvajanju istih podatkov v več sklopih.

2. Skupna logika zaslona za vnos podatkov

Zasloni za vnos podatkov so zasnovani podobno: levi meni omogoča prehod med sklopi, osrednji del je namenjen vnosu, desni povzetek pa sproti prikazuje vpliv vnosov na skupni ogljični odtis.

Slika 1: Pregled zaslona za vnos podatkov v Obsegu 1.

Element	Pomen
Status vrstice	Pove, ali je podatek vključen, ni na voljo, ni relevanten ali je izven obsega.
Vir emisije / emisijski faktor	Izbrana postavka, ki opisuje gorivo, energijo, material ali dejavnost.
Količina	Letna poraba ali aktivnost za izbrano poročevalsko leto.
Enota	Enota, ki jo mora uporabnik dosledno upoštevati.
Emisijski faktor	Samodejno prikazan faktor za izbrano postavko ali faktor po meri.
Info ikona	Odpre dodatne informacije ali navodila.
Koš	Izbriše dodano vrstico, kadar ni potrebna.

3. Statusi vnosnih vrstic

Status	Kdaj ga uporabimo	Učinek v praksi
Vključeno	Vir obstaja in organizacija ima podatek.	Količina se vključi v izračun emisij.
Ni podatkov	Vir je lahko relevanten, vendar podatka trenutno ni.	Vrstica ostane sledljiva kot manjkajoč podatek.
Ni relevantno	Vir za organizacijo ne obstaja ali se v letu ni pojavil.	Kategorija ni obravnavana kot manjkajoč podatek.
Izven obsega	Vir obstaja, vendar se poroča ločeno ali ne spada v izbrani obseg.	Postavka ostane sledljiva, vendar ni del osnovnega seštevka tega obsega.

Najpomembnejša razlika

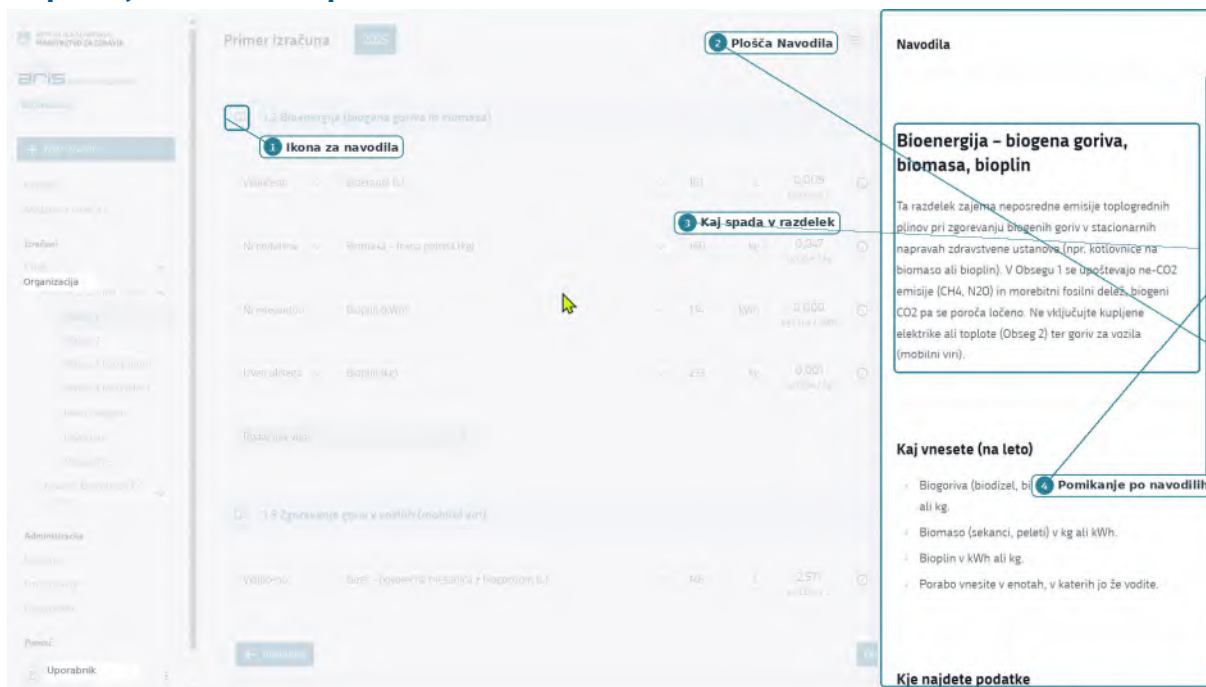
Ni podatkov ne pomeni enako kot Ni relevantno. Status Ni podatkov uporabite, kadar bi podatek lahko obstajal, vendar ga trenutno nimate. Status Ni relevantno uporabite, kadar vir v organizaciji dejansko ni prisoten.

4. Obseg 1 - neposredne emisije

Obseg 1 zajema neposredne emisije toplogrednih plinov iz virov, ki so pod operativnim nadzorom organizacije. V zdravstvenih organizacijah so tipični primeri kotlovnice, zasilni agregati, službena vozila, hladiva in nekateri medicinski plini.

- V Obseg 1 sodijo goriva, ki jih organizacija sama uporablja v kotlih, pečeh, agregatih ali vozilih.
- V Obseg 1 sodijo uhajanja hladiv iz klimatskih naprav, hladilnikov in toplotnih črpalk.
- V Obseg 1 lahko sodijo medicinski plini, kadar se uporabljajo na lokaciji organizacije.
- Kupljena električna energija ne sodi v Obseg 1, temveč v Obseg 2.
- Dobavna veriga, zunanji prevozi in službene poti praviloma sodijo v Obseg 3.

4.1 Odpiranje navodil za posamezni razdelek

Slika 2: Ikona s knjigo odpre navodila za posamezni razdelek.

Ikona s knjigo ni namenjena samo začetnikom. Uporabnik jo odpre vedno, kadar ni popolnoma prepričan, ali določen vir spada v izbrani razdelek, katere podatke mora vnesti ali kje jih lahko najde v organizaciji.

4.2 Vnosna vrstica, količina in opozorila

Slika 3: Status in osnovna polja vnosne vrstice.

Slika 4: Vnos letne količine in opozorilo ob nepopolnem vnosu.

12. Preverite, ali je vir za organizacijo relevanten.
13. Izberite ustrezen status vrstice.
14. Iz spustnega seznama izberite najbližji ustrezen vir emisije.
15. Vnesite letno količino v prikazani enoti.
16. Preverite samodejno prikazan emisijski faktor.
17. V desnem povzetku preverite, ali se rezultat smiselno spremeni.

Slika 5: Dodajanje novega vnosa, brisanje in dodatne možnosti.

4.3 Bioenergija, biomasa in mobilni viri

Pri bioenergiji in biogenih gorivih je treba posebej paziti, ali se vnos prikazuje v osnovnih obsegih ali v sekciji Izven obsegov. Pri mobilnih virih vnesite letno porabo goriva ali drugo zahtevano aktivnost za službena vozila in vozila pod nadzorom organizacije.

Primer izračuna 2025

Izven obsega: Bioplín (kg) 233000 kg

1.3 Zgorevanje goriv v vozilih (mobilni viri)

Vnos po porabi goriva

Vključeno	Gorivo	Poraba	Emission
Dizel - povprečna mešanica z biogorivom (L)	146 L	2,571 kg CO ₂ e / L	
Ni podatkov	Bencin - povprečna mešanica z biogorivom (L)	154 L	2,069 kg CO ₂ e / L

Vnos po kilometrih

Izven obsega	Vozilo	Povprečje (km)	Emission
Ni relevantno	Kombi / lahko tovorno vozilo - bencin - povprečje (do 3,5 t) (km)	12000 km	0,213 kg CO ₂ e / km
Izven obsega	Motorno kolo - povprečje (km)	165 km	0,114 kg CO ₂ e / km

1.4 Hladiva in ubežni plini

Primer izračuna 2025

DOLGIČNI ODTIS: **437,60 t CO₂e**

Obseg	Metoda	Value	Percentage
Obseg 1		150,80	34,46%
Obseg 2	Lokacijska metoda	73,23	16,74%
Obseg 3 (gorvodno)		212,60	48,58%
Obseg 3 (dlovodno)		0,98	0,22%
Izven obsegov		0,00	0,00%

Slika 6: Primer dela v Obsegu 1 - bioenergija, biogena goriva ali mobilni viri.

Primer izračuna 2025

Izven obsega: Bioplín (kg) 233000 kg

1.3 Zgorevanje goriv v vozilih (mobilni viri)

Navodila za mobilne vire

Vključite samo službene vozne

Kaj vnesete na leto

Podlaga za razvrstitev v pravi obseg

Zgorevanje goriv v vozilih (mobilni viri)

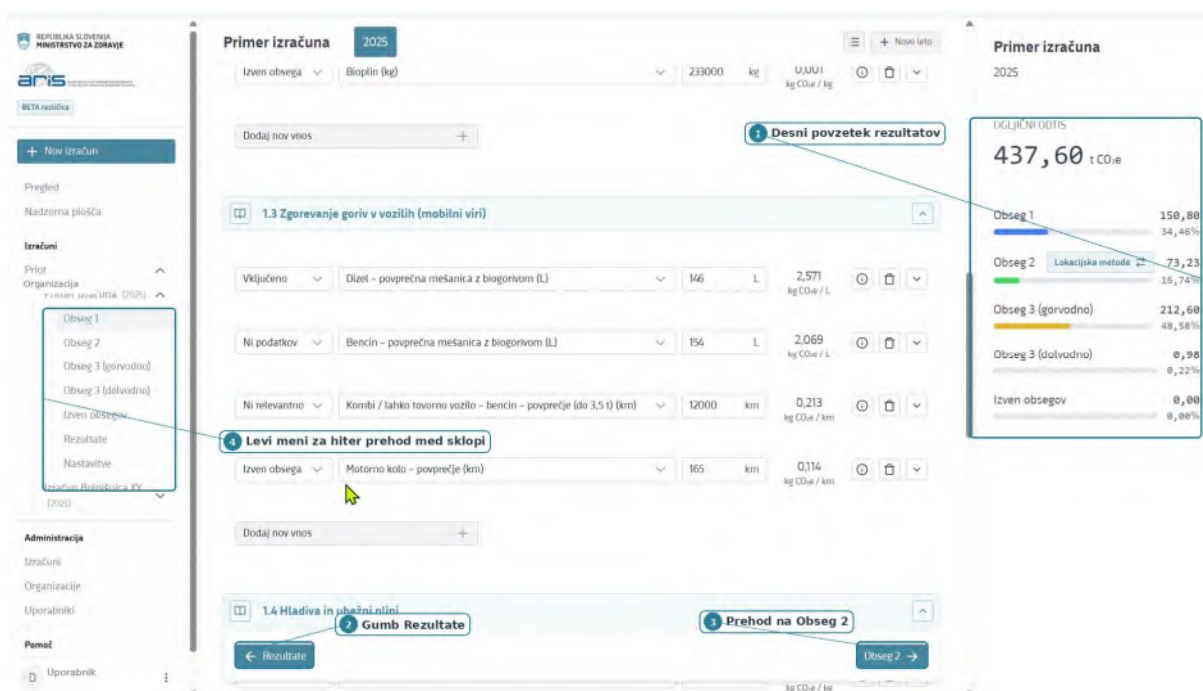
Ta razdelek zajema neposredne emisije pri zgorevanju goriv v vozilih, ki so v lasti ali pod operativnim nadzorom zdravstvene ustanove. Vključite samo službene vozne z lastnimi ali službenimi vozili. Ne vključite taksijev, najemov in drugih zunanjih prevozov (kategorija 6) ter prihodov zaposlenih na delo (kategorija 7).

Kaj vnesete (na leto)

- Uporabite en pristop: po kilometrih ali po porabi goriva.
- Po kilometrih: službeni km po tipu vozila in pogona.
- Po gorivu: letna poraba v L ali kg, ločeno po vozilih.
- Vnašajte samo službene vozne.

Kje najdete podatke

Slika 7: Primer dela v Obsegu 1 - bioenergija, biogena goriva ali mobilni viri.

Slika 8: Primer dela v Obsegu 1 - bioenergija, biogena goriva ali mobilni viri.

5. Obseg 2 - kupljena električna energija

Obseg 2 zajema posredne emisije iz kupljene energije, ki jo organizacija porabi pri svojem delovanju. Najpogostejši primer je električna energija iz omrežja. Pri električni energiji je treba razumeti razliko med lokacijsko in tržno metodo.

5.1 Priprava podatkov pred vnosom

Podatek	Priporočen vir	Opomba
Letna poraba električne energije	Računi, portal dobavitelja, merilni odčitki, interne evidence.	Če je merilnih mest več, seštejte vse relevantne kWh.
Podatki o dobavitelju	Pogodba, račun ali potrdilo dobavitelja.	Pomembno pri tržni metodi.
Jamstva o izvoru	Dokazila dobavitelja ali uradne evidence.	Uporabite samo za ustrezno poročevalsko leto.
Rezidualni miks	Podatki v kalkulatorju ali uradni viri.	Uporabno pri tržni metodi brez dokazil o izvoru.
Interna pojasnila	Opombe osebe, ki zbira podatke.	Zapišite nejasnosti, predpostavke in manjkajoča merilna mesta.

5.2 Vnos električne energije

18. Odprite pravi izračun in preverite poročevalsko leto.
19. V levem meniju kliknite Obseg 2.
20. Odprite sklop 2.1 Električna energija.
21. Izberite status Vključeno, kadar imate letni podatek.
22. Izberite ustrezno postavko iz spustnega seznama.
23. Vnesite letno količino v kWh.
24. Preverite emisijski faktor in desni povzetek rezultatov.

6. Lokacijska in tržna metoda

Metoda	Kaj pomeni	Kaj vnesti
Lokacijska metoda	Uporablja povprečni emisijski faktor za elektroenergetsko omrežje.	Skupno letno porabo kupljene elektrike iz omrežja v kWh.
Tržna metoda	Upošteva dobaviteljeve podatke, jamstva o izvoru ali rezidualni miks.	Isto letno porabo, razporejeno glede na dokazila in dobaviteljske podatke.

Metodološko pravilo

Količina električne energije pri lokacijski in tržni metodi mora praviloma predstavljati isto letno porabo. Metodi se razlikujeta po emisijskem faktorju, ne po tem, katero porabo organizacija vključi.

7. Opozorila, preverjanje in popravljanje vnosov

- Preverite, katera metoda je aktivna.
- Primerjajte količine v vrsticah lokacijske in tržne metode.
- Popravite količino v napačni vrstici.
- Preverite, ali je katera vrstica po pomoti označena kot Ni podatkov, Ni relevantno ali Izven obsega.
- Po popravku preverite, ali opozorilo izgine in ali se desni povzetek posodobi.

8. Kontrolni seznam

- Odprt je pravi izračun in pravo poročevalsko leto.
- Statusi vrstic so pravilno izbrani.
- Količine so vnesene brez enote v polju za številko.
- V Obsegu 1 niso vneseni podatki, ki sodijo v Obseg 2 ali Obseg 3.
- Pri elektriki so kWh usklajene med lokacijsko in tržno metodo.
- Desni povzetek se po vnosu smiselno posodobi.
- Opozorila v vnosnih vrsticah so preverjena in odpravljena ali pojasnjena.

04 | Vnos podatkov v Obseg 3 in Izven obsegov

Gorvodne in dolvodne emisije, biogene emisije in ločeni prikazi

Namen dokumenta

Dokument je pripravljen kot praktično uporabniško navodilo za usposabljanje in samostojno delo v spletnem kalkulatorju. Besedilo je urejeno po zaporedju dejanske uporabe aplikacije, posnetki zaslona pa uporabniku pokažejo, kje se nahaja posamezen ukaz ali vnosno polje.

1. Namen sklopa

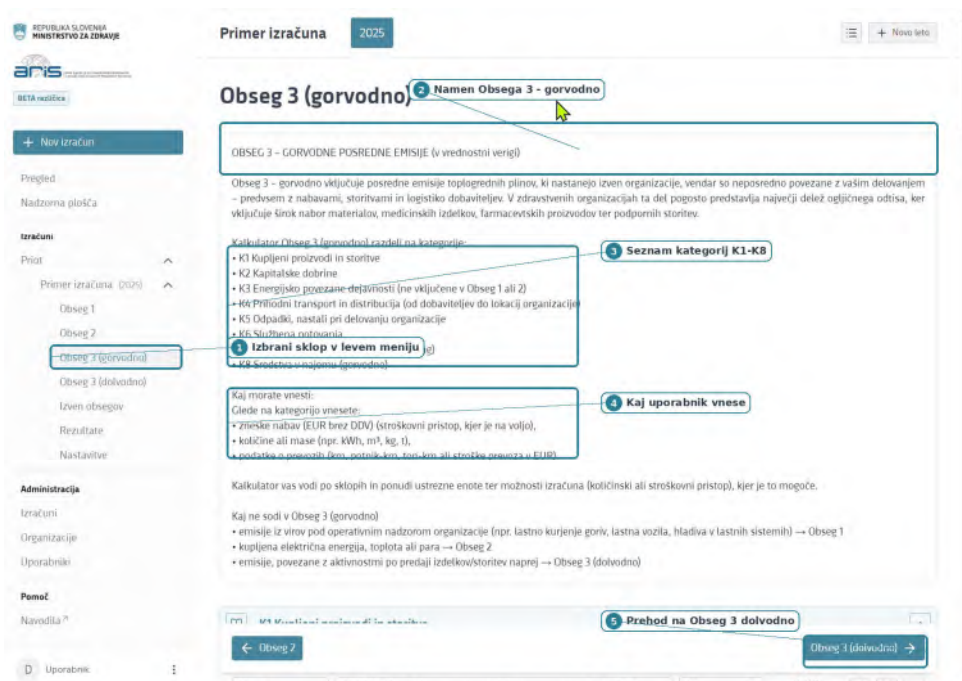
Ta sklop obravnava vnos podatkov za Obseg 3 gorvodno, Obseg 3 dolvodno in sekcijo Izven obsegov. Namenjen je uporabnikom, ki zbirajo podatke o nabavah, storitvah, kapitalskih dobrinah, logistiki, odpadkih, dolvodnih tokovih in ločeno prikazanih biogenih emisijah.

Ključno pravilo

Istih podatkov ne vnašajte v več obsegov. Če je poraba že vključena v Obseg 1 ali Obseg 2, je ne vnašajte še enkrat v Obseg 3.

2. Obseg 3 gorvodno - pomen in struktura

Obseg 3 gorvodno vključuje posredne emisije, ki nastanejo zunaj neposrednega delovanja organizacije, vendar so povezane z njenim delovanjem prek dobavne verige. Pri zdravstvenih organizacijah so pomembni predvsem kupljeni proizvodi, storitve, oprema, transport, odpadki, službene poti in prihodi zaposlenih na delo.

Slika 1: Vstop v Obseg 3 gorvodno in uvodna razlaga kategorij.

Kategorija	Kaj zajema	Tipični podatki
K1 Kupljeni proizvodi in storitve	Zdravila, material, storitve in tekoče nabave.	Letni stroški v EUR po ustrezni vrsti nabave ali kontu.
K2 Kapitalske dobrine	Stavbe, medicinska oprema, računalniška oprema in druge investicije.	Letna vrednost investicije ali nakupa v EUR.
K3 Energetsko povezane dejavnosti	Emisije, povezane z energijo, ki niso vključene v Obseg 1 ali 2.	Količine energije ali izgube, kadar so zahtevane.
K4-K8 Druge gorvodne kategorije	Transport dobaviteljev, odpadki, službena potovanja, prihodi zaposlenih, najeta sredstva.	Razdalje, stroški, mase, dnevi ali drugi aktivnostni podatki.

3. Vnos v K1 - kupljeni proizvodi in storitve

Kategorija K1 je namenjena tekočim nabavam izdelkov in storitev. V zdravstveni organizaciji to lahko vključuje zdravila, medicinski material, laboratorijske storitve, razkužila, tekstil, pisarniški material, informacijske storitve in servisne storitve.

Primer izračuna 2025

Kaj ne sodi v Obseg 3 (gorvodno)

- emisije iz virov pod operativnim nadzorom organizacije (npr. lastno kurjenje goriv, lastna vozila, hladiva v lastnih sistemih) → Obseg 1
- kupljena električna energija, toplota ali para → Obseg 2
- emisije, povezane z aktivnostmi po predaji izdelkov/storitev naprej → Obseg 3 (dolvodno)

Razdelek K1 **Povzetek rezultatov**

K1 Kupljeni proizvodi in storitve

Vključeno	Status vrstice	Izbira vrste nabave	Znesek	Emisijski faktor
Ni podatkov	460-16 Zdravila brez recepta + izdelki za varovanje zdravja (CBZ)	134	€	0,095 kg CO ₂ e / €
Ni relevantno	460-22 Obvezilni in sanitetni material	23	€	0,196 kg CO ₂ e / €
Izven obsega	460-23 Dializni material	233	€	0,196 kg CO ₂ e / €

K2 Kapitalne dobrine

Primer izračuna 2025

OGLIČNI ODTIS

437,60 t CO₂e

Obseg	Emisije	Procent
Obseg 1	159,80	34,46%
Obseg 2	79,23	16,74%
Obseg 3 (gorvodno)	212,60	48,58%
Obseg 3 (dolvodno)	0,98	0,22%
Izven obsegov	0,00	0,00%

Slika 2: Osnovni elementi vnosne vrstice v K1 in sprotni povzetek rezultatov.

Primer izračuna 2025

Kaj ne sodi v Obseg 3 (gorvodno)

- emisije iz virov pod operativnim nadzorom organizacije (npr. lastno kurjenje goriv, lastna vozila, hladiva v lastnih sistemih) → Obseg 1
- kupljena električna energija, toplota ali para → Obseg 2
- emisije, povezane z aktivnostmi po predaji izdelkov/storitev naprej → Obseg 3 (dolvodno)

K1 Kupljeni proizvodi in storitve

Vključeno	Izbira vrste nabave	Znesek	Emisijski faktor
Ni podatkov	460-16 Zdravila brez recepta + izdelki za varovanje zdravja (CBZ)	134	€
Ni relevantno	460-22 Obvezilni in sanitetni material	23	€
Izven obsega	460-23 Dializni material	233	€

K2 Kapitalne dobrine

Primer izračuna 2025

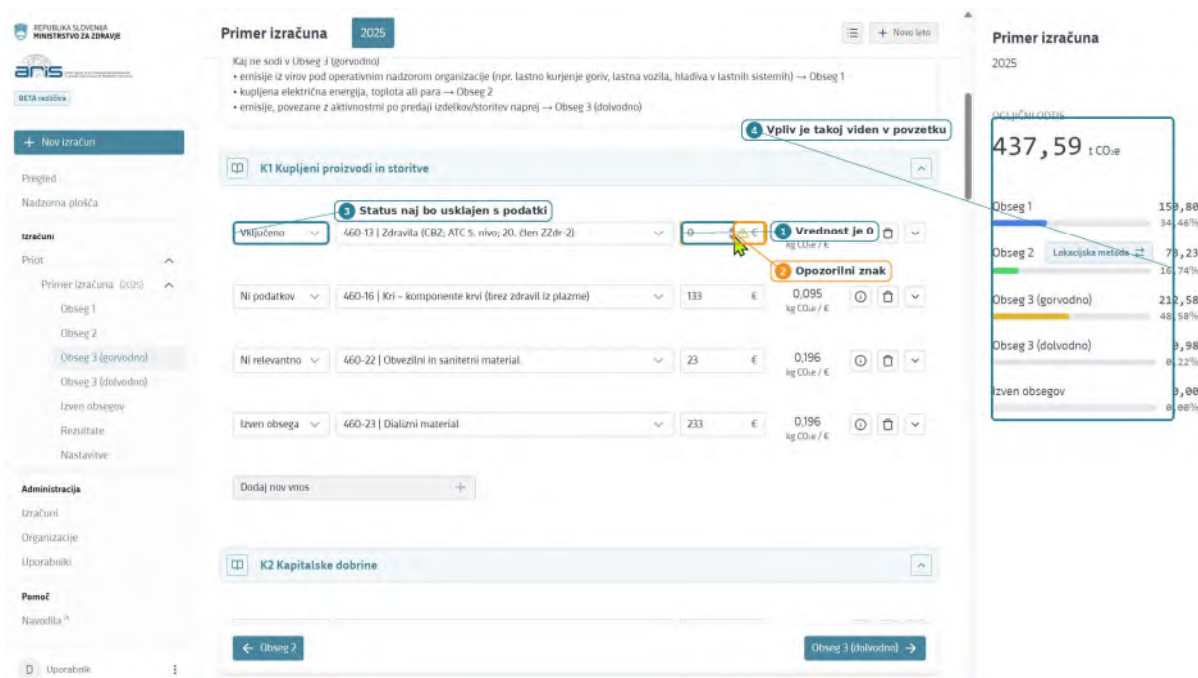
OGLIČNI ODTIS

437,60 t CO₂e

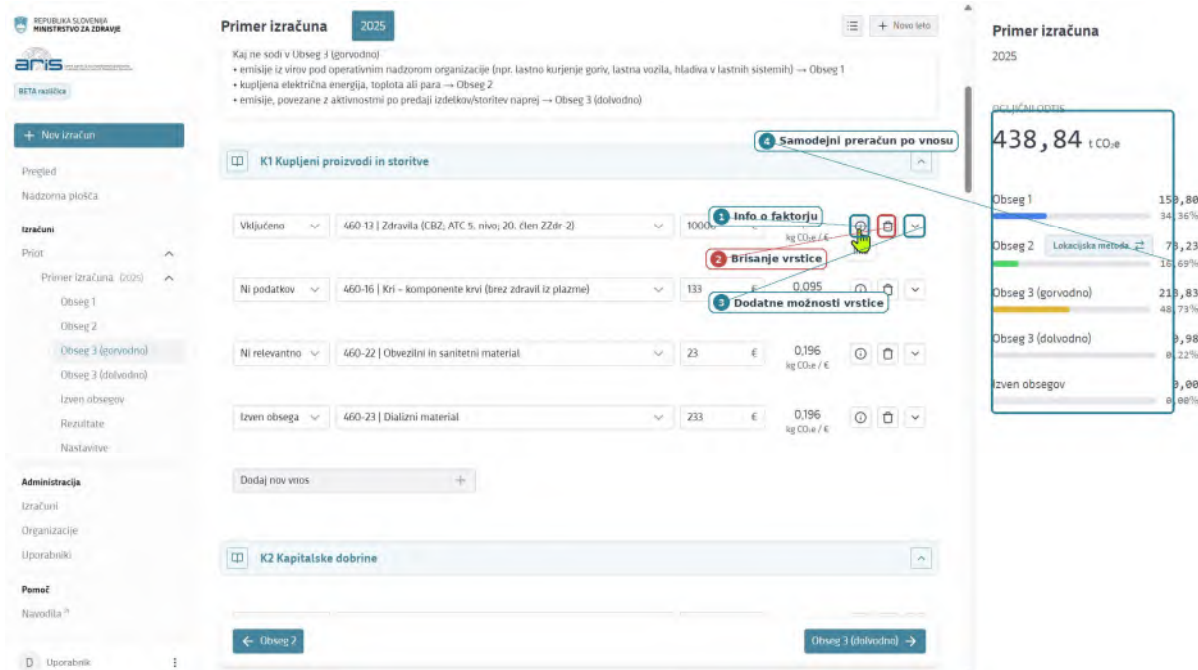
Obseg	Emisije	Procent
Obseg 1	159,80	34,46%
Obseg 2	79,23	16,74%
Obseg 3 (gorvodno)	212,60	48,58%
Obseg 3 (dolvodno)	0,98	0,22%
Izven obsegov	0,00	0,00%

Slika 3: Uporaba spustnega seznama in iskanje vrste nabave v K1.

25. Odprite razdelek K1 Kupljeni proizvodi in storitve.
26. Pri relevantnih vrsticah izberite status Vključeno.
27. Iz spustnega seznama izberite vrsto nabave, ki najbolj ustreza dejanskemu podatku.
28. Vnesite letni znesek v EUR.
29. Preverite samodejno prikazani emisijski faktor v kg CO₂e/EUR.
30. Po potrebi odprite ikono Info ali dodajte novo vrstico.

Slika 4: Opozorilo pri ničelni vrednosti in usklajenost med statusom ter podatkom.

Slika 5: Ikone za informacije o faktorju, brisanje in dodatne možnosti.

4. Vnos v K2 - kapitalske dobrine

Kategorija K2 je namenjena naložbam in večjim nakupom z daljšo življenjsko dobo. Pri zdravstvenih organizacijah to vključuje stavbe, večjo medicinsko opremo, diagnostične naprave, terapevtsko opremo, računalniško opremo, programsko opremo in druge kapitalske dobrine.

Primer izračuna 2025

Razdelek K2

K2 Kapitalske dobrine

Vključeno	Naložba / kapitalska dobrina	Letna vrednost v EUR	kg CO ₂ e / €
II-2 Zgradbe	30000		
Ni podatkov	III.A-2 Oprema za echo, ultrazvok in doplersko odsklikanje [33112000-8]	154	0,298
Ni relevantno	III.A-8 Terapevtska [33150000-6]	245	0,298
	154	0,233	

Naslednji razdelek K3

K3 Energijsko povezane dejavnosti (ne vključene v Obseg 1 ali 2)

Primer izračuna 2025

OGLIJČNI ODTIS

441,72 t CO₂e

Obseg	Obseg 1	Obseg 2	Obseg 3 (gorvodno)	Obseg 3 (dolvodno)	Izven obsegov
150,80	73,23	216,72	0,98	0,00	
34,14%	16,58%	49,86%	0,22%	0,00%	

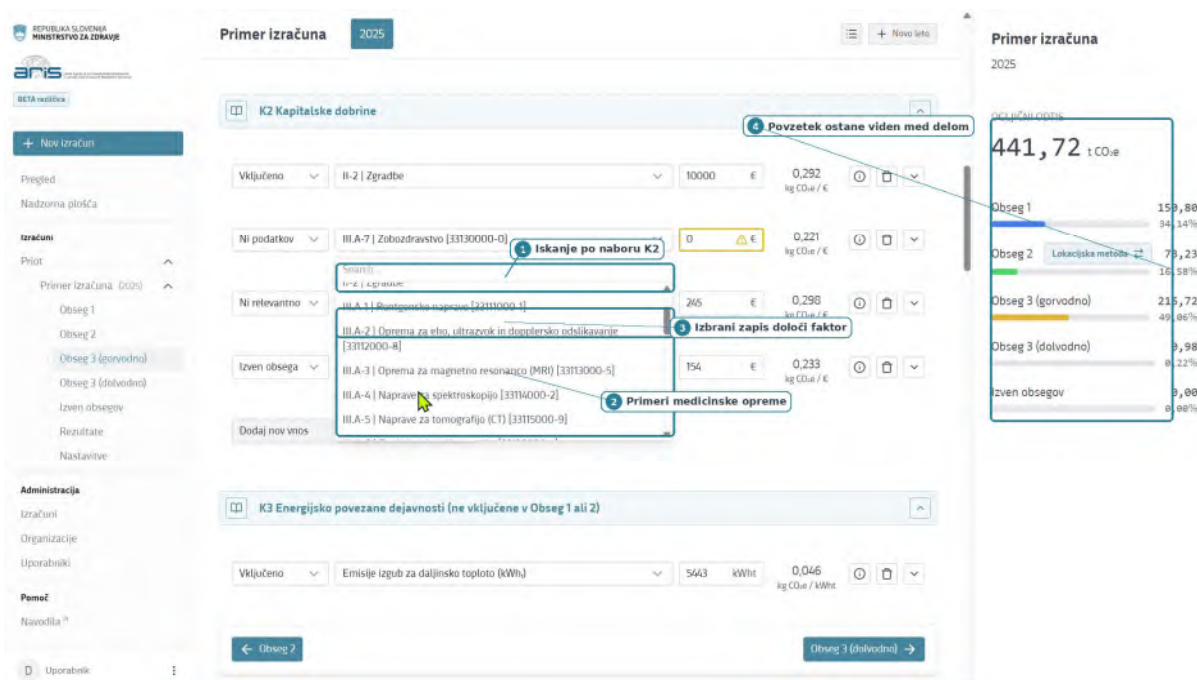
Slika 6: Vnos kapitalskih dobrin v kategoriji K2.

Priporočilo za K2

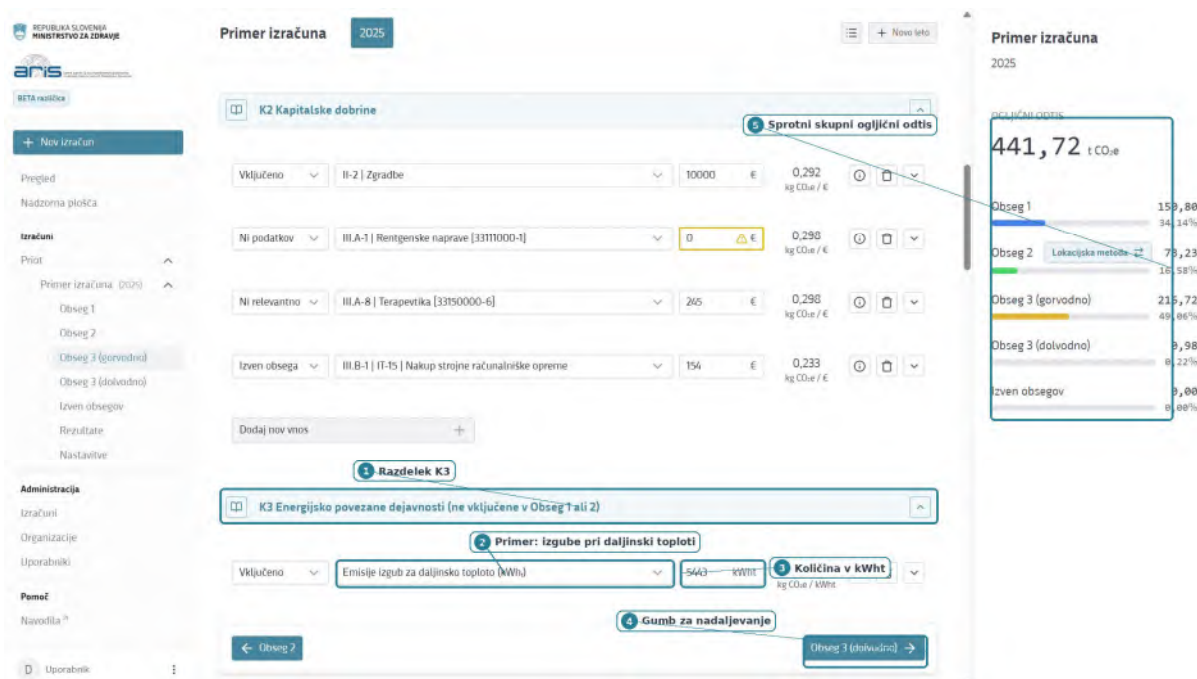
Pri vnosu kapitalskih dobrin uporabite podatke iz evidenc investicij, računovodskih evidenc ali projektnih evidenc. Vnesena vrednost naj bo skladna z metodološkim pravilom, ki ga organizacija uporablja za poročevalsko leto.

5. Vnos v K3 in druge gorvodne kategorije

K3 zajema energetske povezane dejavnosti, ki niso vključene v Obseg 1 ali Obseg 2. Druge gorvodne kategorije se uporabljajo glede na dejanske aktivnosti organizacije, kot so transport, odpadki, službena potovanja, prihodi zaposlenih in najeta sredstva.

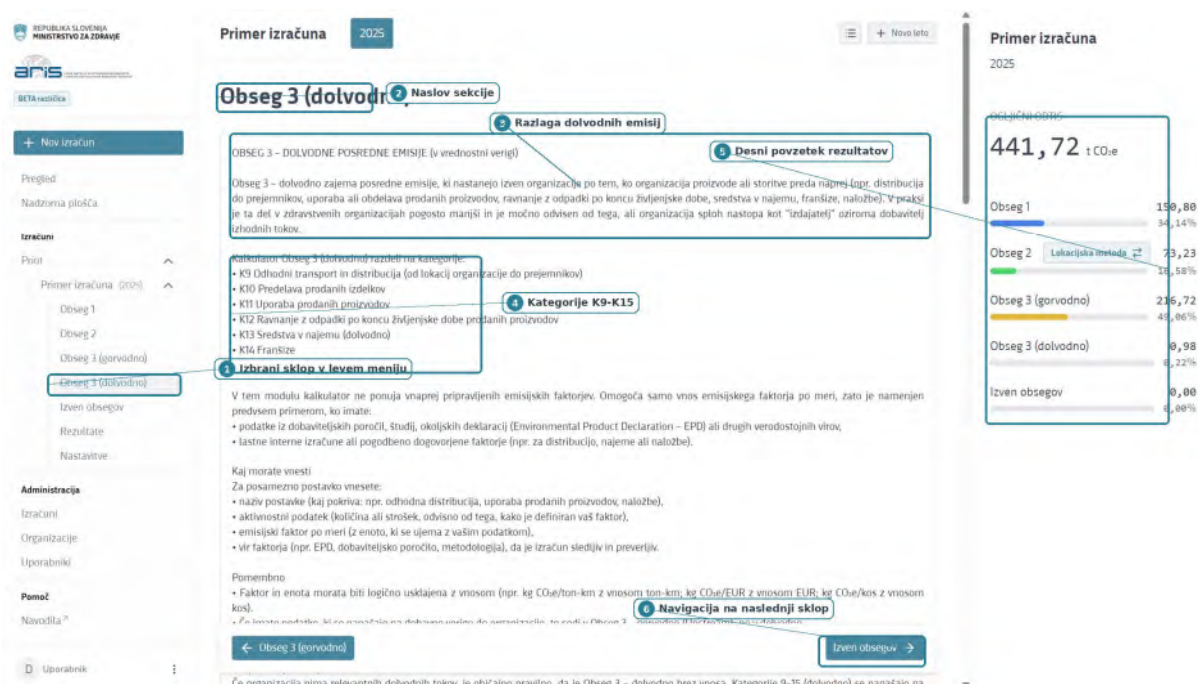
Slika 7: Primer nadaljevanja vnosa v gorvodnih kategorijah.

Slika 8: Preverjanje vpliva vnosov v desnem povzetku rezultatov.

6. Obseg 3 dolvodno - kdaj je relevanten

Obseg 3 dolvodno zajema emisije, ki nastanejo po tem, ko organizacija svoje proizvode ali storitve preda naprej. Pri večini zdravstvenih organizacij je ta del običajno manj obsežen, vendar je pomemben za organizacije, ki imajo odhodne tokove, prodane proizvode, najeme, naložbe ali druge specifične dolvodne aktivnosti.

Slika 9: Pregled sekcije Obseg 3 dolvodno in kategorij K9-K15.

Kategorija	Kaj zajema	Priporočilo za zdravstveno organizacijo
K9 Odhodni transport in distribucija	Prevozi materialov, izdelkov ali drugih odhodnih tokov.	Uporabite le, če ima organizacija redne odhodne prevoze, ki niso zajeti drugje.
K10 Predelava prodanih proizvodov	Nadaljnja predelava proizvodov.	Pogosto nerelevantno; uporabite samo ob jasnem primeru.
K11 Uporaba prodanih proizvodov	Emisije pri uporabi prodanih proizvodov.	Relevantno samo, če organizacija prodaja proizvode z emisijami v uporabi.
K12 Konec življenjske dobe prodanih proizvodov	Ravnanje s proizvodi po koncu življenjske dobe.	Ne zamenjajte z odpadki, ki nastanejo znotraj organizacije.
K13 Sredstva v najemu	Emisije iz sredstev, oddanih v najem.	Relevantno samo, če organizacija oddaja sredstva v najem.
K14 Franšize	Emisije franšiznih enot.	Za večino zdravstvenih organizacij ni relevantno.
K15 Naložbe	Emisije, povezane z naložbami.	Uporabite le ob ustrezni metodologiji in podatkih.

7. Vnos po meri v dolvodnih kategorijah

Primer izračuna 2025

- K10 Predelava prodanih izdelkov
- K11 Uporaba prodanih proizvodov
- K12 Ravnanje z odpadki po koncu življenjske dobe prodanih proizvodov
- K13 Sredstva v najemu (dolvodno)
- K14 Franchise
- K15 Naložbe

1. Kdaj uporabiti ta modul

V tem modulu kalkulator ne ponuja vnaprej pripravljenih emisijskih faktorjev. Omogoča samo vnos emisijskega faktorja po meri, zato je namenjen predvsem primerom, ko imate:

- podatke iz dobaviteljskih poročil, študij, okoljskih deklaracij (Environmental Product Declaration - EPD) ali drugih verodostojnih virov,
- lastne interne izračune ali zgodnjeno dogovorjene faktorje (npr. za distribucijo, najeme ali naložbe).

2. Kaj je treba vnesti

Kaj morate vnesti:

- Za posamezno postavko vnesete:
- naziv postavke (kaj pokriva: npr. odhodna distribucija, uporaba prodanih proizvodov, naložbe),
- aktivnostni podatek (količina ali strošek, odvisno od tega, kako je definiran vaš faktor),
- emisijski faktor po meri (iz enote, ki se ujema z vašim podatkom),
- vir faktorja (npr. EPD, dobaviteljsko poročilo, metodologija), da je izračun sledljiv in preverljiv.

3. Pomembno pravilo enot

Faktor in enota morata biti logično usklajena z vnosom (npr. kg CO₂/ton-km z vnosom ton-km; kg CO₂/EUR z vnosom EUR; kg CO₂/kos z vnosom kos).

4. Kdaj pustiti prazno

Če organizacija nima relevantnih dolvodnih tokov, je običajno pravilno, da je Obseg 3 - dolvodno brez vnosa. Kategorije 9-15 (dolvodno) se nanašajo na emisije po tem, ko organizacija svoje proizvode ali storitve preda naprej (npr. prodaja izdelkov, njihova uporaba pri kupcih, franchise, naložbe). Zdravstvene organizacije praviloma ne prodajo proizvodov in nimajo tranzit ali investicijskega portfelja, zato te kategorije zanje večinoma niso relevantne. Zato kalkulator v tem delu ne ponuja standardnih vnosa. Če imate specifičen primer, lahko vneseite enotice z lastnimi emisijskimi faktorji.

Prva vnosna kategorija K9

K9 Odhodni transport in distribucija (od lokacij organizacije do prejemnikov)

← Obseg 3 (gorvodno) Izven obsegov →

Primer izračuna 2025

OGLIČNI ODTIS

441,72 t CO₂e

Obseg	Emisijski faktor	Procent
Obseg 1	150,80	34,14%
Obseg 2	73,23	16,58%
Obseg 3 (gorvodno)	216,72	49,06%
Obseg 3 (dolvodno)	0,98	0,22%
Izven obsegov	0,00	0,00%

Slika 10: Pred vnosom preverite usklajenost podatka, enote in emisijskega faktorja.

Primer izračuna 2025

1. Kategorija K9

K9 Odhodni transport in distribucija (od lokacij organizacije do prejemnikov)

Vključeno Status vrstice Izbira metode Po meri Aktivno Emisijski faktor

Dodaj nov vnos

2. K10 in K11 se izpolnita enako

K10 Predelava prodanih proizvodov

Vključeno Po meri 1 Nm³ 1,000 kg CO₂e / Nm³

Dodaj nov vnos

K11 Uporaba prodanih proizvodov

Vključeno Po meri 2 Nm³ 1,000 kg CO₂e / Nm³

← Obseg 3 (gorvodno) Izven obsegov →

Primer izračuna 2025

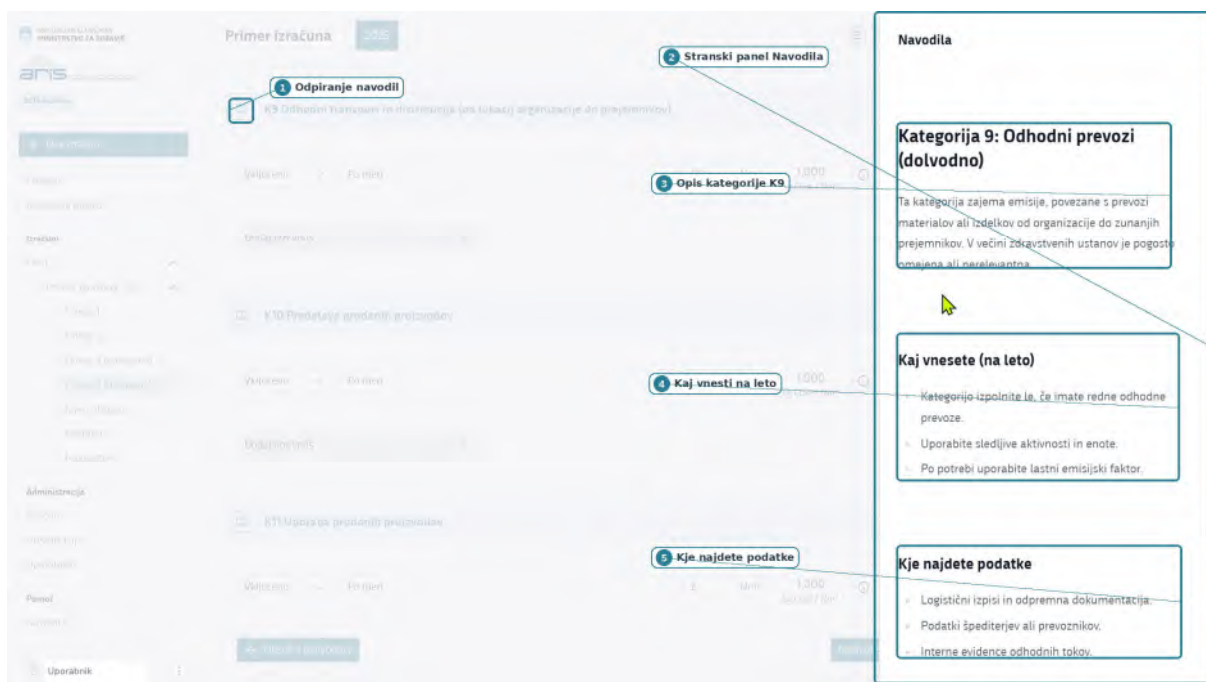
OGLIČNI ODTIS

441,72 t CO₂e

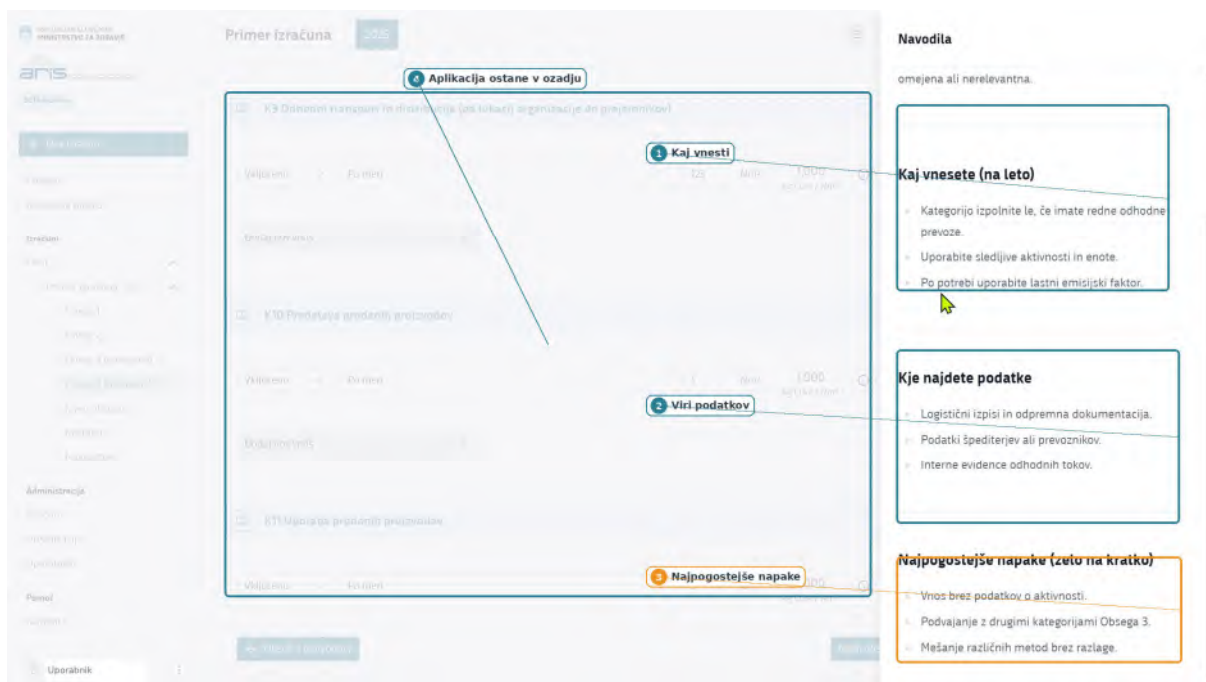
Obseg	Emisijski faktor	Procent
Obseg 1	150,80	34,14%
Obseg 2	73,23	16,58%
Obseg 3 (gorvodno)	216,72	49,06%
Obseg 3 (dolvodno)	0,98	0,22%
Izven obsegov	0,00	0,00%

Slika 11: Vnosne vrstice za dolvodne kategorije in možnost Po meri.

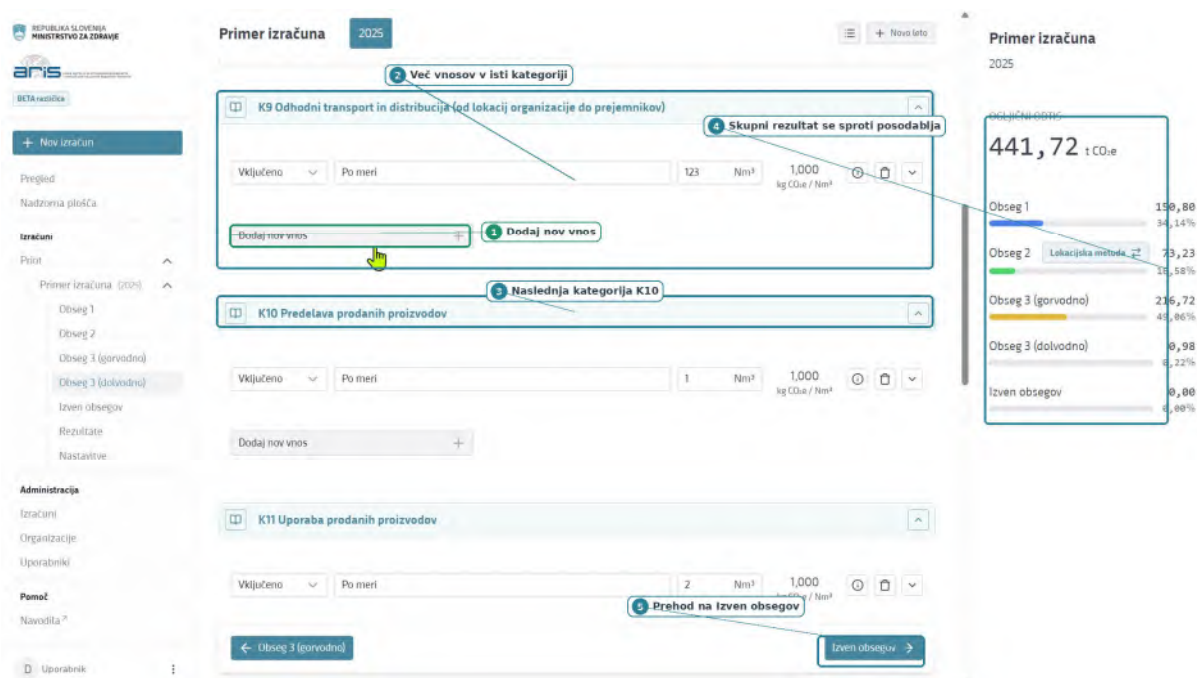
Pri dolvodnih tokovih uporabnik pogosto vnese lastni ali po meri določen emisijski faktor. Vsak vnos mora biti razumljiv tudi nekomu, ki bo izračun pregledoval kasneje. Zato je treba dokumentirati vir faktorja, enoto in razlog za uporabo faktorja po meri.

Slika 12: Stranski panel Navodila za kategorijo K9.

Slika 13: Navodila za dolvodne prevoze, vire podatkov in pogoste napake.

Slika 14: Dodajanje več vnosov v isti kategoriji.

8. Izven obsegov

Sekcija Izven obsegov je namenjena podatkom, ki so povezani z rabo biogenih goriv, biomase ali drugimi tokovi, ki jih je treba zaradi metodološke preglednosti prikazati ločeno. Ti podatki se ne smejo samodejno prištevati k emisijam po Obsegih 1, 2 in 3, če metodologija zahteva ločen prikaz.

Izven obsegov

Emisije izven obsegov prikazuje skupnim emisijam Obsegov 1+2.

Kaj se šteje med emisije izven obsegov:

- Zgorevanje biogoriv (npr. bioetanol, biodizel, HVO, biometan) v lastnih vozilih ali opremitvi.
- Zgorevanje biomase (npr. peleti, sekanci, polena) v kotlih ali pečeh.
- Uporaba bioplina v kotlih ali v soproizvodnji toplote in elektrike.

Zakaj se prikazujejo ločeno:

- Da se jasno loči biogeni CO₂ (iz obnovljivega ogljika) od fosilnega CO₂, ki prispeva k neto povečanju CO₂ v ozračju.

Sekcija je namenjena ločenemu prikazu biogenega CO₂, ki se ne prišteva k Obsegom 1+2.

Najprej preberemo razlago, da uporabnik razume, zakaj so ti podatki prikazani ločeno.

Emisije izven obsegov prikazuje skupnim emisijam Obsegov 1+2.

Kaj se šteje med emisije izven obsegov:

- Zgorevanje biogoriv (npr. bioetanol, biodizel, HVO, biometan) v lastnih vozilih ali opremitvi.
- Zgorevanje biomase (npr. peleti, sekanci, polena) v kotlih ali pečeh.
- Uporaba bioplina v kotlih ali v soproizvodnji toplote in elektrike.

Zakaj se prikazujejo ločeno:

- Da se jasno loči biogeni CO₂ (iz obnovljivega ogljika) od fosilnega CO₂, ki prispeva k neto povečanju CO₂ v ozračju.

Fosilna goriva (biogeni CO₂)

V levem meniju je aktivna sekcija »Izven obsegov«.

Izven obsega	Dizel – povprečna mešanica z biogorivom (kg)	12200 kg	0,163 kg CO ₂ -e / kg	
Izven obsega	Bencin – povprečna mešanica z biogorivom (kg)	21300 kg	0,178 kg CO ₂ -e / kg	
Dodaj nov vnos +				

Bioenergija (biogena goriva in biomasa)

Slika 15: Pregled sekcije Izven obsegov.

Prvi sklop: biogeni delež v mešanici dizla in bencina.

Status je zaklenjen kot »Izven obsega« - uporabnik ga ne spreminja.

Izberemo ustrezen faktor, vnesemo količino in preverimo enoto.

Zakaj se prikazujejo ločeno:

- Da se jasno loči biogeni CO₂ (iz obnovljivega ogljika) od fosilnega CO₂, ki prispeva k neto povečanju CO₂ v ozračju.

Fosilna goriva – biogeni delež (dizel, bencin) – Izven obsegov

Izven obsega	Dizel – povprečna mešanica z biogorivom (kg)	12200 kg	0,163 kg CO ₂ e / kg
Izven obsega	Bencin – povprečna mešanica z biogorivom (kg)	21300 kg	0,178 kg CO ₂ e / kg

Dodaj nov vnos +

Slika 16: Razlaga pomena ločenega prikaza izven obsegov.

Emisije izven obsegov prikazujejo biogeni CO₂, ki nastane pri zgorevanju biomase, bioplina ali biogoriv. Ta CO₂ se po pravilih poročanja ne prišteje k skupnim emisijam Obsegov 1-3, ampak se prikaže ločeno kot informativni podatek.

Kaj se šteje med emisije izven obsegov:

Zgorevanje biogoriv (npr. bioetanol, biodizel, LHO, biometan) v lastnih vozilih ali opremi.

Spustni seznam omogoča izbiro faktorja glede na vrsto goriva in razpoložljivo enoto podatka.

Primer: dizel ali bencin lahko izberemo v kg ali L, odvisno od evidence organizacije.

Fosilna goriva – biogeni delež (dizel, bencin) – Izven obsegov

Izven obsega	Izven obsega	Izven obsega	Izven obsega	Izven obsega
Izven obsega	Dizel – povprečna mešanica z biogorivom (kg)	12200 kg	0,163 kg CO ₂ e / kg	
Izven obsega	Dizel – povprečna mešanica z biogorivom (kg)	21300 kg	0,178 kg CO ₂ e / kg	
	Dizel – povprečna mešanica z biogorivom (L)			
	Bencin – povprečna mešanica z biogorivom (kg)			
Dodaj nov vnos	Bencin – povprečna mešanica z biogorivom (L)			

Bioenergija (biogena goriva in biomasa)

Izven obsega	Izven obsega	Izven obsega	Izven obsega
Izven obsega	Bioetanol (L)	213300 L	1,520 kg CO ₂ e / L

Slika 17: Vnos biogenega deleža pri dizlu ali bencinu.

Izven obsega Dizel – povprečna mešanica z biogorivom (kg) kg 0,163 kg CO₂e / kg

Količino vnesemo v polje na desni strani vrstice.

Izven obsega a z biogorivom (kg) kg 0,178 kg CO₂e / kg

Enota mora biti skladna z izbranim emisijskim faktorjem.

Z gumbom »Dodaj nov vnos« dodamo dodatno vrstico, kadar imamo več virov ali ločene podatke.

Izven obsega Bioetanol (L) L 1,520 kg CO₂e / L

Izven obsega Biomasa – lesna polena (kWh) kWh 0,350 kg CO₂e / kWh

Slika 18: Vnos bioenergije, biomase ali bioplina.

Izven obsega Dizel – povprečna mešanica z biogorivom (kg) 12200 kg 0,163 kg CO₂e / kg

Drugi sklop: bioenergija, biogena goriva in biomasa.

Primeri vključujejo bioetanol, biomase v kWh in druge biogene vire.

Vsaka vrstica ima enako logiko: status, faktor, količina, enota, EF in akcijske ikone.

Bioenergija (biogena goriva in biomasa)

Izven obsega Bioetanol (L) 213300 L 1,520 kg CO₂e / L

Izven obsega Biomasa – tesna potena (kWh) 12300 kWh 0,350 kg CO₂e / kWh

Dodaj nov vnos +

Slika 19: Izbira pravilne enote pri vnosu izven obsegov.

• Da se jasno loči biogeni CO₂ (iz obnovljivega ogljika) od fosilnega CO₂, ki prispeva k neto povečanju CO₂ v ozračju.

Fosilna goriva – biogeni delež (dizel, bencin) – Izven obsegov

V spustnem seznamu izberemo vrsto biogenega goriva ali biomase.

Seznam lahko vključuje skupine, kot so biomasa in bioplin.

Izberemo tisto možnost, ki ustreza viru podatka in merski enoti.

Dodaj nov vnos

+

Izven obsega	z biogorivom (kg)	12200	kg	0,163	kg CO ₂ e / kg			
Izven obsega	ca z biogorivom (kg)	21300	kg	0,178	kg CO ₂ e / kg			

Bioenergija (biogena goriva in biomasa)

Izven obsega

Bioetanol (L)

213300

L

1,520

kg CO₂e / L

Izven obsega

Biomasa – lesni sekanci (kWh)

12300

kWh

0,350

kg CO₂e / kWh

Izven obsega

Biomasa – lesni peleti (kg)

Izven obsega

Biomasa – lesni peleti (kWh)

Dodaj nov vnos

BIOPLIN

Bioplin (kWh)

Slika 20: Dodajanje ali urejanje več vnosov.

50

• Da se jasno loči biogeni CO₂ (iz obnovljivega ogljika) od fosilnega CO₂, ki prispeva k neto povečanju CO₂ v ozračju.

Fosilna goriva – biogeni delež (dizel, bencin) – Izven obsegov

Pri biomasi preverimo, ali je količina izražena v kWh, kg ali drugi enoti iz seznama.

Če organizacija uporablja več vrst biomase, jih je smiselno vnesti v ločene vrstice.

Izven obsega

Bencin – povprečna mešanica z biogorivom (kg)

12200 kg

0,163 kg CO₂e / kg

ⓘ

🗑️

⌵

Izven obsega

Bencin – povprečna mešanica z biogorivom (kg)

21300 kg

0,178 kg CO₂e / kg

ⓘ

🗑️

⌵

Dodaj nov vnos

Bioenergija (biogena goriva in biomasa)

Izven obsega

Biomasa – lesni sekanci (kWh)

123 kWh

0,350 kg CO₂e / kWh

ⓘ

🗑️

⌵

Izven obsega

Biomasa – lesna polena (kWh)

12300 kWh

0,350 kg CO₂e / kWh

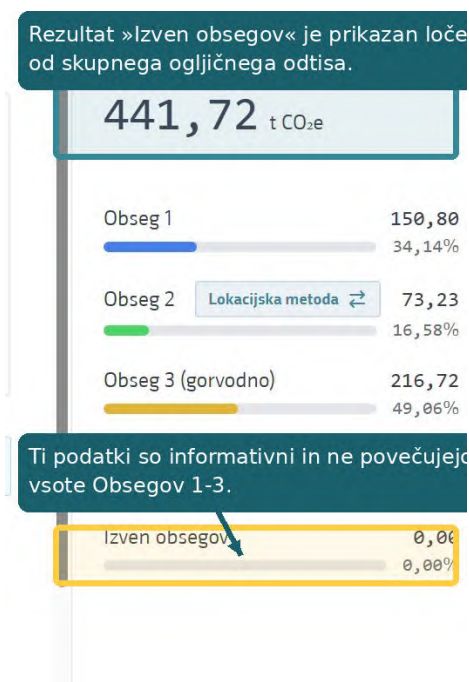
ⓘ

🗑️

⌵

Dodaj nov vnos

Slika 21: Preverjanje ločenega prikaza v povzetku rezultatov.

Slika 22: Zaključek vnosa in prehod na rezultate.

9. Najpogostejše napake

Napaka	Zakaj je problematična	Priporočilo
Podvajanje podatkov med obsegi	Ista emisija se lahko šteje dvakrat.	Pred vnosom preverite, ali je podatek že v Obsegu 1 ali 2.
Napačen status vrstice	Rezultat ne odraža dejanskega stanja podatkov.	Ločite med Vključeno, Ni podatkov in Ni relevantno.
Neusklajen strošek in kategorija nabave	Uporabi se neustrezen emisijski faktor.	Izberite vsebinsko najbližjo kategorijo in po potrebi dodajte pojasnilo.
Dolvodne kategorije se izpolnjujejo brez dejanske relevantnosti	Izračun postane manj pregleden.	Kategorije označite kot nerelevantne, kadar ni dejanskega toka.
Biogene emisije so prištete v napačen seštevek	Rezultati niso metodološko pravilni.	Za biogene tokove uporabite sekcijo Izven obsegov, kadar je tako določeno.

10. Kontrolni seznam

- K1, K2 in K3 so izpolnjeni samo s podatki, ki spadajo v gorvodne kategorije.
- Stroški in količine so vneseni za pravilno poročevalsko leto.
- Pri kapitalskih dobrinah je uporabljeno dogovorjeno metodološko pravilo.
- Dolvodne kategorije so izpolnjene samo, če so za organizacijo dejansko relevantne.
- Pri vnosih po meri so navedeni vir, enota in utemeljitev emisijskega faktorja.
- Izven obsegov so prikazani ločeno in se ne podvajajo z drugimi vnosi.
- Desni povzetek rezultatov je po vnosih pregledan.

05 | Dodajanje lastnega emisijskega faktorja

Uporaba možnosti Po meri, dokumentiranje vira in preverjanje enot

Namen dokumenta

Dokument je pripravljen kot praktično uporabniško navodilo za usposabljanje in samostojno delo v spletnem kalkulatorju. Besedilo je urejeno po zaporedju dejanske uporabe aplikacije, posnetki zaslona pa uporabniku pokažejo, kje se nahaja posamezen ukaz ali vnosno polje.

1. Namen sklopa

Ta sklop prikazuje, kako uporabnik v kalkulatorju vnese lastni emisijski faktor, kadar standardni faktor iz spustnega seznama ni primeren. Poudarek je na pravilni izbiri statusa, vrednosti faktorja, enote, količine in dokumentiranju vira podatka.

Ključno načelo

Kadar je v kalkulatorju na voljo ustrezen standardni emisijski faktor, ga uporabimo. Lastni emisijski faktor uporabimo samo takrat, ko imamo preverljiv vir, jasno enoto in razumljivo utemeljitev.

2. Kdaj uporabimo lastni emisijski faktor

- Kadar dobavitelj poda specifičen ogljični odtis proizvoda ali storitve.
- Kadar organizacija uporablja interno potrjen faktor.
- Kadar je faktor pridobljen iz preverjene tehnične dokumentacije, okoljskega poročila ali deklaracije.
- Kadar prednastavljena kategorija v kalkulatorju ne odraža dovolj dobro dejanskega vira emisij.
- Kadar je za specifičen tok potreben vnos po meri, zlasti v nekaterih dolvodnih kategorijah.

3. Pred začetkom priprave podatke

Podatek	Primer	Zakaj je potreben
Vrednost emisijskega faktorja	0,020 kg CO ₂ e/kg	Brez vrednosti kalkulator ne more izračunati emisij.
Enota faktorja	kg CO ₂ e/kg, kg CO ₂ e/L, kg CO ₂ e/kWh	Enota mora biti usklajena s količinskim podatkom.
Količina aktivnosti	poraba materiala, goriva, energije, razdalja	Količina se pomnoži z emisijskim faktorjem.
Vir faktorja	dobavitelj, poročilo, tehnična dokumentacija, interna evidenca	Zagotavlja sledljivost in preverljivost.
Utemeljitev	standardni faktor ni dovolj natančen	Pojasni, zakaj je bil izbran faktor po meri.

Preprosta logika izračuna

Kalkulator emisije izračuna tako, da količino aktivnosti pomnoži z emisijskim faktorjem. Če je faktor v kg CO₂e/kg, mora biti tudi količina v kg. Če je faktor v kg CO₂e/L, mora biti količina v litrih.

4. Postopek dodajanja lastnega emisijskega faktorja

Korak 1: Izberite možnost Po meri

V izbrani kategoriji poiščite vrstico, v kateri želite dodati podatek. V spustnem seznamu izberite možnost Po meri.

V Obseg 1 ne sodijo:

- Kupljena električna energija, toplota ali para → Obseg 2
- Zunanji prevozi in storitve, službena potovanja, dobavna veriga, prihodi zaposlenih na delo → Obseg 3

1.1 Goriva (stacionarno zgorevanje – kotlovnice)

Vključeno

Zemeljski plin (Nm³)

30

Nm³

1,913

kg CO₂e / Nm³

ⓘ

🗑️

⌵

Search...

Po meri

Emisijski faktor

PLINASTA GORIVA

Zemeljski plin (Nm³)

Zemeljski plin (kWh)

Propan (kWh)

Dodaj nov vnos

+

V spustnem seznamu izberemo možnost »Po meri«.

Ta možnost omogoči vnos lastnega emisijskega faktorja.

Wh

0,233

kg CO₂e / kWh

ⓘ

🗑️

⌵

L

1,557

kg CO₂e / L

ⓘ

🗑️

⌵

z biogorivom (kg)

114

kg

2,773

kg CO₂e / kg

ⓘ

🗑️

⌵

1.2 Bioenergija (biogena goriva in biomasa)

Slika 1: Izbira možnosti Po meri v spustnem seznamu emisijskih faktorjev.

Korak 2: Preverite status in vrstico po meri

Če je status Vključeno, bo vrstica vključena v izračun. Če količina ostane 0, kalkulator prikaže opozorilo.

V Obseg 1 ne sodijo:

- Kupljena električna energija, toplota ali para → Obseg 2
- Zunanji prevozi in storitve, službena potovanja, dobavna veriga, prihodi zaposlenih na delo → Obseg 3

Nova vrstica »Po meri« ima status, opis faktorja, količinski vnos in akcijske ikone. (vnesite)

Vključeno	Zemeljski plin (Nm ³)	30	Nm ³	1,913	kg CO ₂ e / Nm ³			
Ni podatkov	Propan (kWh)	89	kWh	0,233	kg CO ₂ e / kWh			
Ni relevantno	Utekočinjen naftni plin (UNP/LPG) (L)	96	L	1,557	kg CO ₂ e / L			
Izven obsega	Bencin – povprečna mešanica z biogorivom (kg)	773	kg	7,73	kg CO ₂ e / kg			
Vključeno	Po meri	0	Nm ³	0,000	kg CO ₂ e / Nm ³			

Dodaj nov vnos +

Opozorilo pomeni, da je količina še 0 oziroma vnos ni dokončan.

Slika 2: Vrstica po meri z opozorilom pri ničelnem vnosu.

Korak 3: Odprite podrobnosti vrstice

S puščico na desni strani odprite dodatna polja za vnos faktorja, komentarja, količine in enote.

V Obseg 1 ne sodijo:

- Kupljena električna energija, toplota ali para → Obseg 2
- Zunanji prevozi in storitve, službena potovanja, dobavna veriga, prihodi zaposlenih na delo → Obseg 3

1.1 Goriva (stacionarno zgorevanje – kotlovnice)

Vključeno	Zemeljski plin (Nm ³)	30	Nm ³	1,913	kg CO ₂ e / Nm ³	ⓘ	🗑️	⌵
Ni podatkov	Propan (kWh)	89	kWh	0,233	kg CO ₂ e / kWh	ⓘ	🗑️	⌵
Ni relevantno	Utekočinjen naftni plin (UNP/LPG) (L)	96	L	1,557	kg CO ₂ e / L	ⓘ	🗑️	⌵
Izven obsega	Bencin – povprečna mešanica z biogorivom (kg)				/ kg	ⓘ	🗑️	⌵
Vključeno	Po meri	0	Nm ³	0,000	kg CO ₂ e / Nm ³	ⓘ	🗑️	⌵

Dodaj nov vnos

Ikona »i« prikaže dodatne informacije, ko so na voljo; koš izbriše vrstico.
S puščico odpremo podrobnosti za lastni faktor.

Slika 3: Razširitev vrstice za vnos podrobnosti lastnega emisijskega faktorja.

Korak 4: Vpišite vrednost faktorja in količino

Vpišite številčno vrednost faktorja in količino aktivnosti. Vključena vrstica naj praviloma ne ostane z vrednostjo 0.

The screenshot displays a table with four rows of activity data. Each row has columns for status, activity name, quantity, unit, factor value, unit, and comment. The third row is highlighted with a blue box, and a callout points to the 'Vrednost faktorja' field, stating: 'Vrednost faktorja: vpišemo številčno vrednost EF.' (Factor value: we enter the numerical value of EF).

The fourth row is highlighted with a yellow box, and a callout points to the 'Vnos' field, stating: 'Vnos: količina aktivnosti. Ne sme ostati 0, če je vrstica vključena.' (Input: quantity of activity. It must not be 0 if the row is included).

The fifth row is highlighted with a blue box, and a callout points to the 'Enota' field, stating: 'Enota mora ustrezati enoti emisijskega faktorja.' (Unit must correspond to the unit of the emission factor).

At the bottom, there is a button labeled 'Dodaj nov vnos' (Add new input) with a plus icon.

Slika 4: Podrobna polja za vrednost faktorja, količino, enoto in komentar.

Korak 5: Izberite pravilno enoto

Enota količine mora ustrezati imenovalcu emisijskega faktorja. Napačna enota povzroči napačen rezultat.

The screenshot shows the 'Dodaj nov vnos' (Add new entry) form. It includes fields for 'Ime podatkov' (Data name), 'Propan (kWh)' (Propane (kWh)), 'Vrednost faktorja' (Factor value), 'Enota' (Unit), and 'Komentar' (Comment). The 'Enota' dropdown menu is open, showing a list of units: Nm³ (Nm³), kWh (kWh), L (L), kg (kg), km (km), kos (kos), and kWh (kWh). A yellow box highlights the 'Nm³ (Nm³)' option, and a green arrow points to it from a text box explaining the importance of selecting the correct unit.

Izberemo enoto, v kateri imamo podatek o količini in na katero se nanaša EF.

Primer: če je faktor v kg CO₂e/kg, izberemo kg.

Vrednost faktorja: 0.02 kg CO₂e / Nm³

Vnos: 0 Nm³

Komentar: Dodajte komentar za ta vnos

Dodaj nov vnos +

Slika 5: Izbira enote iz spustnega seznama.

Korak 6: Dodajte komentar oziroma vir podatka

V komentar zapišite vir, leto ali verzijo vira, predpostavko in razlog za uporabo faktorja po meri.

The screenshot shows the 'Add comment or source of data' step in the National Carbon Footprint Calculator. The interface includes a table of emission factors and a detailed input form for a specific factor.

Vir podatka	Propan (kg/m³)	82	kg CO ₂ e / kWh
Ni relevantno	Utekočinjen naftni plin (UNP/LPG) (L)	96	L 1,557 kg CO ₂ e / L
Izven obsega	Bencin - povprečna mešanica z biogorivom (kg)	114	kg 2,773 kg CO ₂ e / kg
Vključeno	Po meri		0,020 kg CO ₂ e / kg

Komentar uporabimo za vir podatka, leto, opombo in morebitno predpostavko.

Vrednost faktorja
0.02 kg CO₂e / kg

Vnos
20 kg

Komentar
Lahko dodamo komentar.

Enota
kg (kg)

Primer vnosa: faktor 0,02 kg CO₂e/kg in količina 20 kg.

+ Dodaj nov vnos

Slika 6: Vnos komentarja in dokumentiranje vira emisijskega faktorja.

Korak 7: Zaprite podrobnosti in preverite vrstico

V strnjenem pogledu preverite status, oznako Po meri, količino, enoto in vrednost faktorja.

Po zaprtju podrobnosti preverimo količino, enoto in prikazani EF.

Če je vnos pravilen, vrstica ostane vključena v izračun.

Status	Prejeto (kategorija)	Količina	Enota	EF	Enota EF
Ni relevantno	Prejeto (kategorija)	96	L	1,557	kg CO ₂ e / L
Ni relevantno	Prejeto (kategorija)	114	kg	2,773	kg CO ₂ e / kg
Vključeno	Po meri	20	kg	0,020	g CO ₂ e / kg

Dodaj nov vnos +

1.2 Bioenergija (biogena goriva in biomasa)

Vključeno	Bioetanol (L)	161	L	0,009	kg CO ₂ e / L
Ni podatkov	Biomasa – lesna polena (kg)	0	kg	0,047	kg CO ₂ e / kg
Ni relevantno	Bioplin (kWh)	134	kWh	0,000	kg CO ₂ e / kWh

Slika 7: Strnjen pregled vrstice po vnosu lastnega emisijskega faktorja.

Korak 8: Preverite vpliv na rezultate

V desnem povzetku ali na strani rezultatov preverite, ali se vnos pravilno upošteva.

Končni pregled: status »Vključeno«, opis »Po meri«, količina, enota in EF so vidni v vrstici
Rezultati se upoštevajo v izračunu; pri zelo majhnih vrednostih se skupni rezultat lahko spremeni šele v decimalnih mestih.

Status	Opis	Količina	Enota	EF	CO ₂ e
Ni relevantno	Utekočinjen naftni plin (UNP/LPG) (L)	96	L	1,557	kg CO ₂ e / L
Izven obsega	Bencin - povprečna mešanica z biogorivom (kg)	114	kg	2,773	kg CO ₂ e / kg
Vključeno	Po meri	20	kg	0,020	kg CO ₂ e / kg

Dodaj nov vnos +

1.2 Bioenergija (biogena goriva in biomasa)

Slika 8: Končni pregled vrstice z lastnim emisijskim faktorjem.

5. Razlaga polj pri lastnem faktorju

Polje ali ikona	Pomen
Status	Določa, ali se vrstica upošteva v izračunu. Za dejanski podatek uporabite Vključeno.
Po meri	Označuje, da uporabnik vnese lasten emisijski faktor namesto prednastavljenega.
Vrednost faktorja	Številčna vrednost emisijskega faktorja. Mora biti skladna z izbrano enoto.
Vnos	Količina aktivnosti, na primer kg, L, kWh, km ali kos.
Enota	Enota količine. Ujemati se mora z imenovalcem emisijskega faktorja.
Komentar	Vir podatka, utemeljitev in dodatna pojasnila.
Opozorilo	Pokaže neskladje, na primer vključeno vrstico z ničelno količino.
Koš	Izbriše vrstico, če je bila dodana pomotoma.

6. Najpogostejše napake

Napaka	Posledica	Kako preprečiti
Faktor nima preverljivega vira	Izračun je težko preveriti.	V komentar vedno zapišite vir in leto faktorja.
Enota faktorja in količine se ne ujemata	Rezultat je napačen, čeprav je vrednost faktorja pravilna.	Pred vnosom preverite, ali je faktor npr. na kg, L, kWh ali km.
Vključena vrstica ima količino 0	Vnos ne prispeva k rezultatu in lahko pomeni manjkajoč podatek.	Če podatek manjka, izberite Ni podatkov. Če vir ne obstaja, izberite Ni relevantno.
Standardni faktor bi bil primeren, vendar je uporabljen faktor po meri	Primerljivost se lahko zmanjša.	Faktor po meri uporabite samo z jasno utemeljitvijo.
Komentar je prekratek	Kasneje ni jasno, zakaj je bil faktor uporabljen.	Dodajte vir, verzijo, leto in kratko utemeljitev.

7. Kontrolni seznam

- Preverjeno je, da standardni faktor ni dovolj ustrezen.
- Lastni faktor ima preverljiv vir.
- Vrednost faktorja je v pravilni enoti.
- Količina aktivnosti je v enoti, ki ustreza faktorju.
- Status vrstice je ustrezen.
- Komentar vsebuje vir in utemeljitev.
- Po vnosu je preverjen desni povzetek ali stran z rezultati.

06 | Pregled rezultatov, interpretacija in izvoz

Branje rezultatov po obsegih, metoda za Obseg 2 in izvoz CSV

Namen dokumenta

Dokument je pripravljen kot praktično uporabniško navodilo za usposabljanje in samostojno delo v spletnem kalkulatorju. Besedilo je urejeno po zaporedju dejanske uporabe aplikacije, posnetki zaslona pa uporabniku pokažejo, kje se nahaja posamezen ukaz ali vnosno polje.

1. Namen sklopa

Ta sklop uporabnika vodi skozi razumevanje strani z rezultati: kako prebrati skupni rezultat, kako pregledati emisije po obsegih, kako preklopiti med lokacijsko in tržno metodo za Obseg 2, kako odpreti podrobnosti in kako izvoziti rezultate za poročanje.

Ključno sporočilo

Rezultati so uporabni šele takrat, ko uporabnik zna razložiti, kaj je vključeno, kaj ni vključeno, katera metoda je uporabljena in kateri viri največ prispevajo k skupnemu ogljičnemu odtisu.

2. Kaj prikazuje stran Rezultati

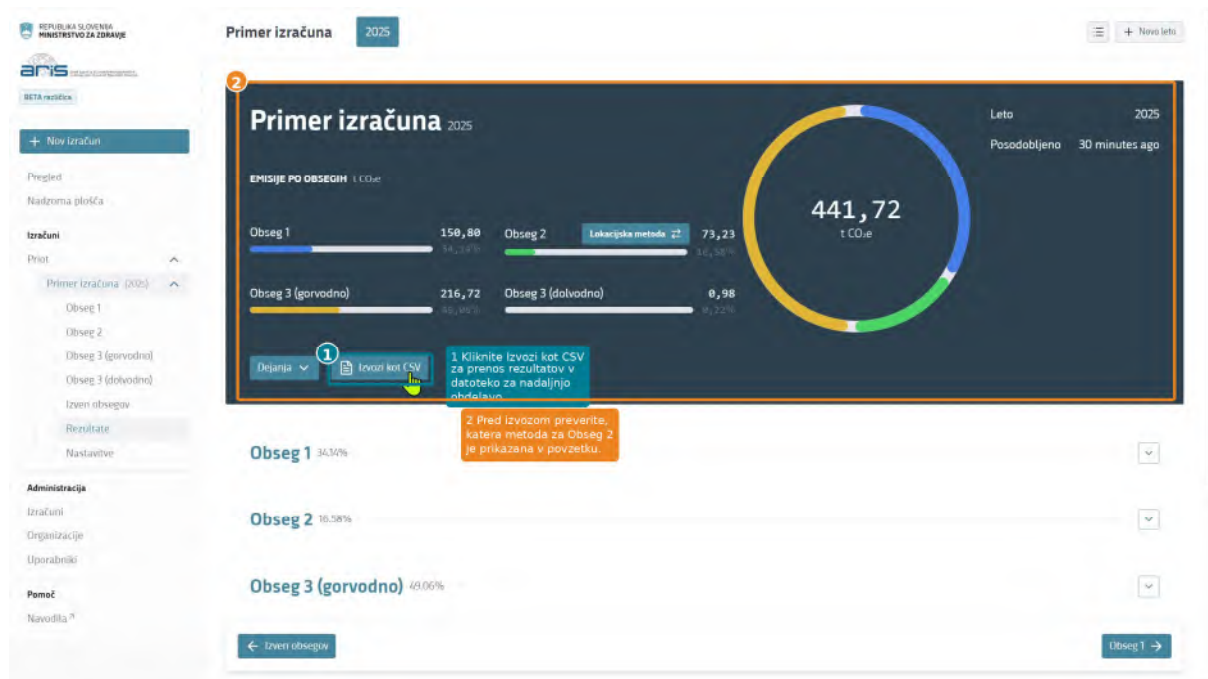
Do strani z rezultati uporabnik dostopa prek levega menija znotraj izbranega izračuna. Na vrhu strani je povzetkovna kartica, pod njo pa podrobni pregled po obsegih in kategorijah.

Slika 1: Osnovni pregled strani z rezultati.

Element	Kaj pomeni	Kako ga uporabnik uporabi
Skupni rezultat	Celotni izračunani ogljični odtis za izbrano leto in metodo.	Preveri, ali je vrednost pričakovana glede na velikost organizacije.
Vrstice po obsegih	Emisije po Obsegu 1, Obsegu 2, Obsegu 3 gorvodno in dolvodno.	Hitro pokažejo, kateri obseg največ prispeva.
Krožni diagram	Grafični prikaz porazdelitve emisij med obsegi.	Uporaben za predstavitev in interno komunikacijo.
Leto in zadnja posodobitev	Poročevalsko leto in čas zadnje spremembe.	Preveri, ali so prikazani pravi in sveži rezultati.
Dejanja in Izvozi kot CSV	Dodatno upravljanje izračuna in prenos rezultatov.	Uporabno za arhiviranje, pregled in poročanje.

3. Izvoz rezultatov v CSV

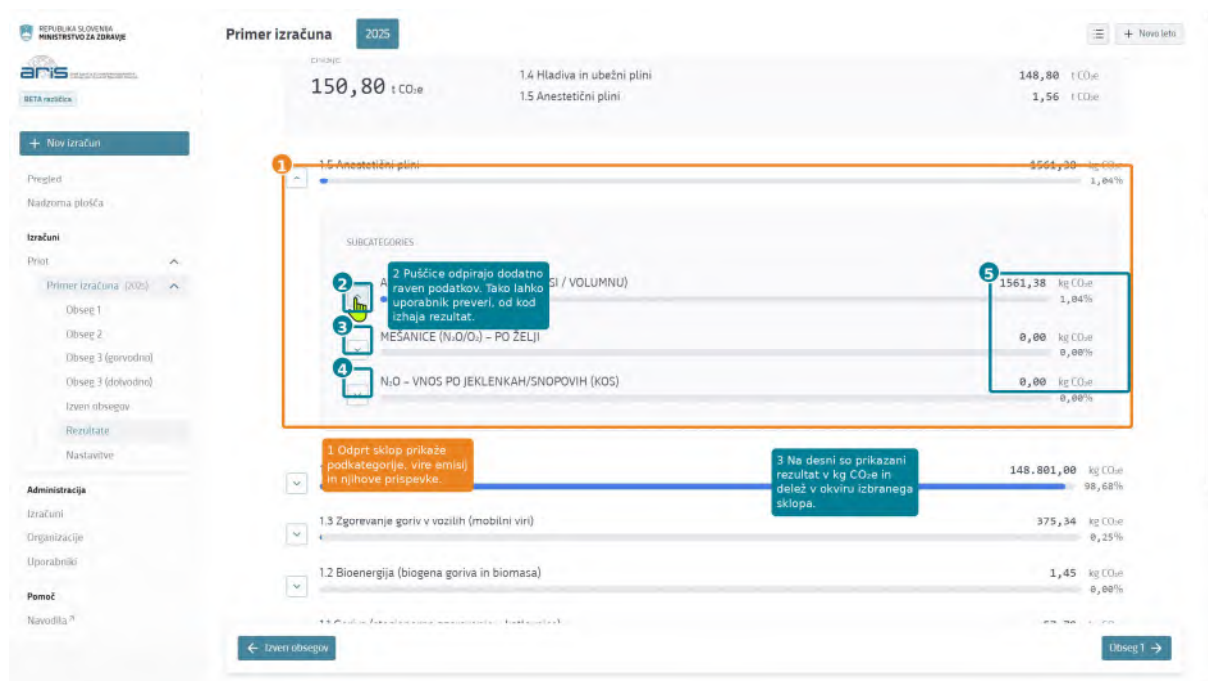

Slika 2: Gumb za izvoz rezultatov v CSV.

CSV je tabelarična datoteka, ki jo je mogoče odpreti v programih, kot sta Microsoft Excel ali LibreOffice Calc. Izvoz uporabite za arhiviranje, nadaljnjo obdelavo, pripravo poročil in preverjanje rezultatov.

31. Preverite, ali ste v pravilnem izračunu in poročevalskem letu.
32. Preverite, katera metoda za Obseg 2 je trenutno prikazana.
33. Kliknite Izvozi kot CSV.
34. Datoteko shranite z jasnim imenom, ki vključuje organizacijo, leto in različico.
35. Odprite datoteko v preglednici in preverite stolpce, enote in glavne vrednosti.

4. Odpiranje podrobnih rezultatov po obsegih

Slika 3: Podrobni prikaz rezultata za Obseg 1.

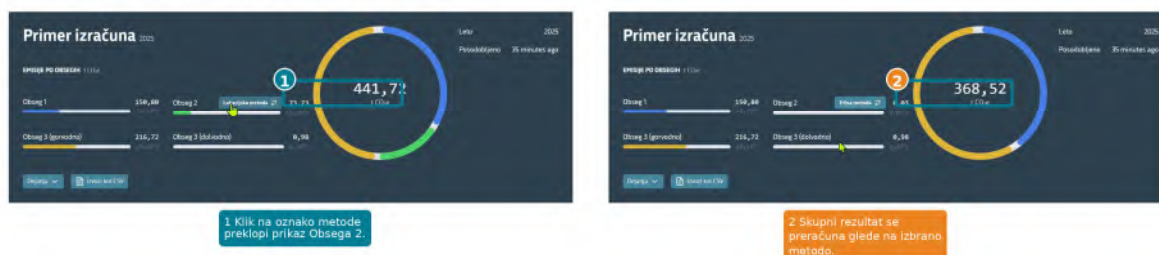
Kaj preveriti	Zakaj je pomembno
Največje vrstice znotraj obsega	Največji viri pogosto določajo glavne možnosti za izboljšanje podatkov ali zmanjšanje emisij.
Vrstice z vrednostjo 0	Ničla lahko pomeni nerelevanten vir, manjkajoč podatek ali izpuščen vnos.
Razmerje med kg CO ₂ e in t CO ₂ e	Podrobnosti so lahko v kilogramih, povzetek pa v tonah.
Delež v odstotkih	Odstotek pokaže relativni pomen vira v primerjavi z drugimi viri.

5. Lokacijska in tržna metoda pri rezultatih Obsega 2

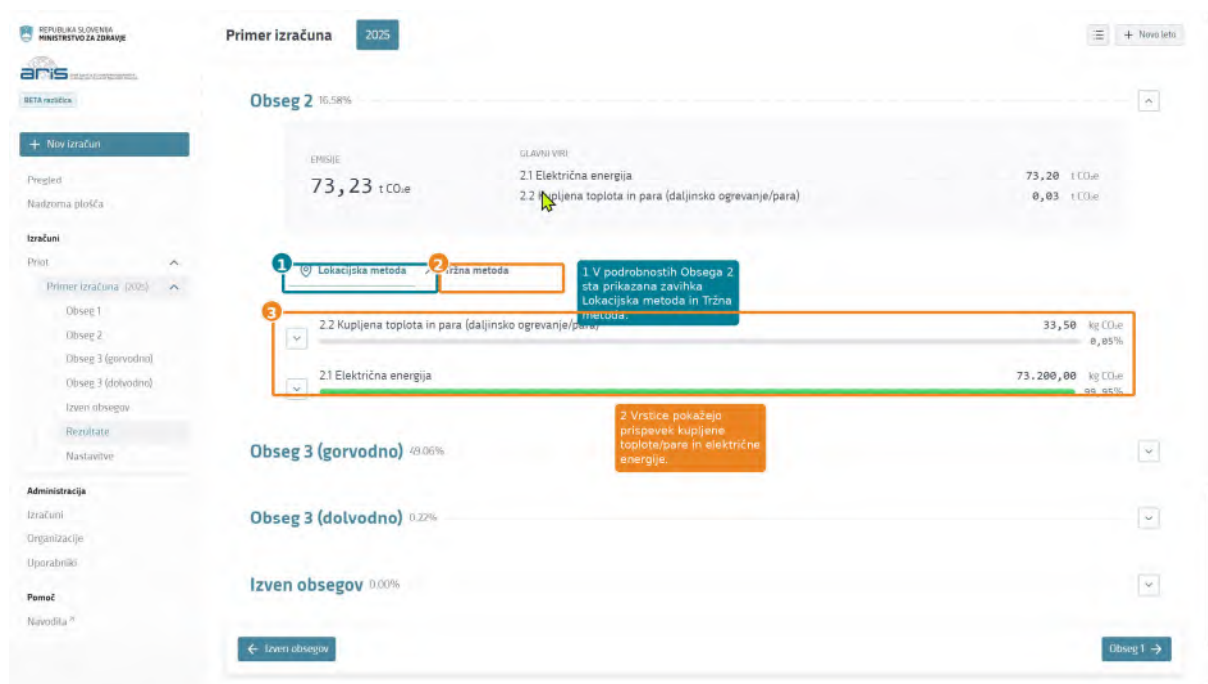
Pri Obsegu 2 kalkulator omogoča prikaz rezultatov po lokacijski in tržni metodi. Ker se rezultat med metodama lahko bistveno razlikuje, mora uporabnik vedno jasno vedeti, katera metoda je prikazana in katera bo uporabljena pri poročanju.

Primerjava metode za Obseg 2

Levo: lokacijska metoda. Desno: tržna metoda. Ob spremembi se spremeni tudi skupni rezultat.

Slika 4: Preklop med lokacijsko in tržno metodo za Obseg 2.

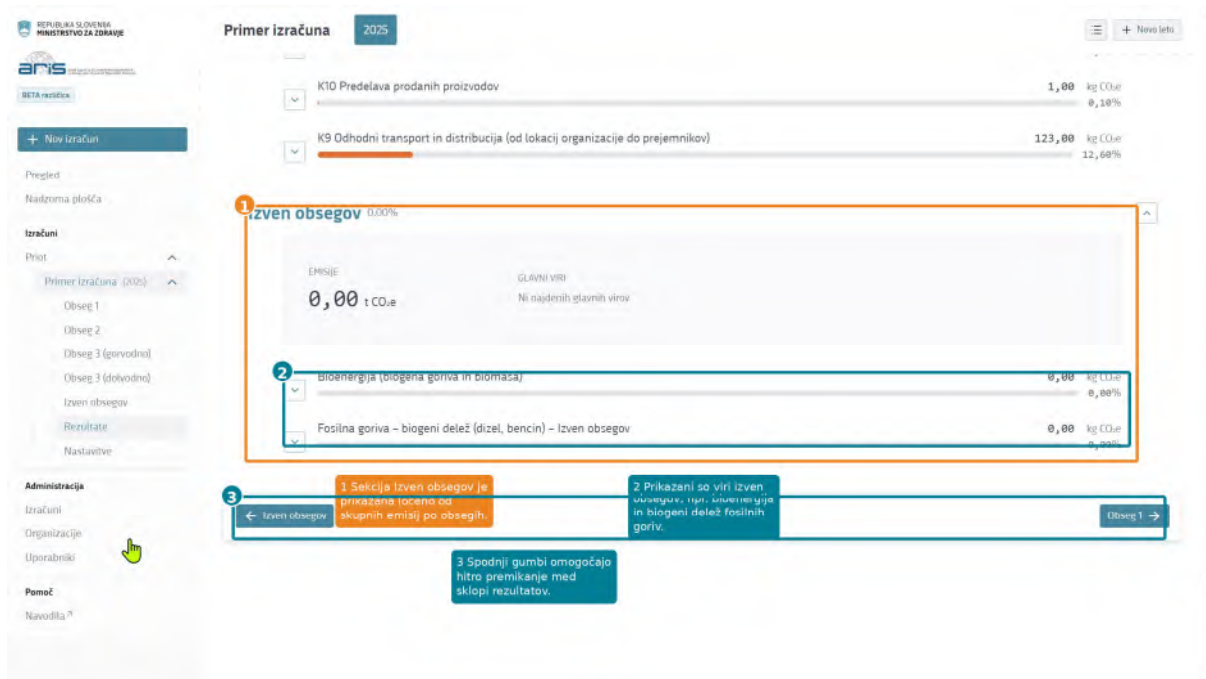
Slika 5: Podrobni pregled Obsega 2 z zavihkoma za obe metodi.

Priporočilo za razlago

Pri poročanju jasno navedite, ali je rezultat prikazan po lokacijski metodi, tržni metodi ali obeh metodah. Pred izvozom preverite, katera metoda je aktivna.

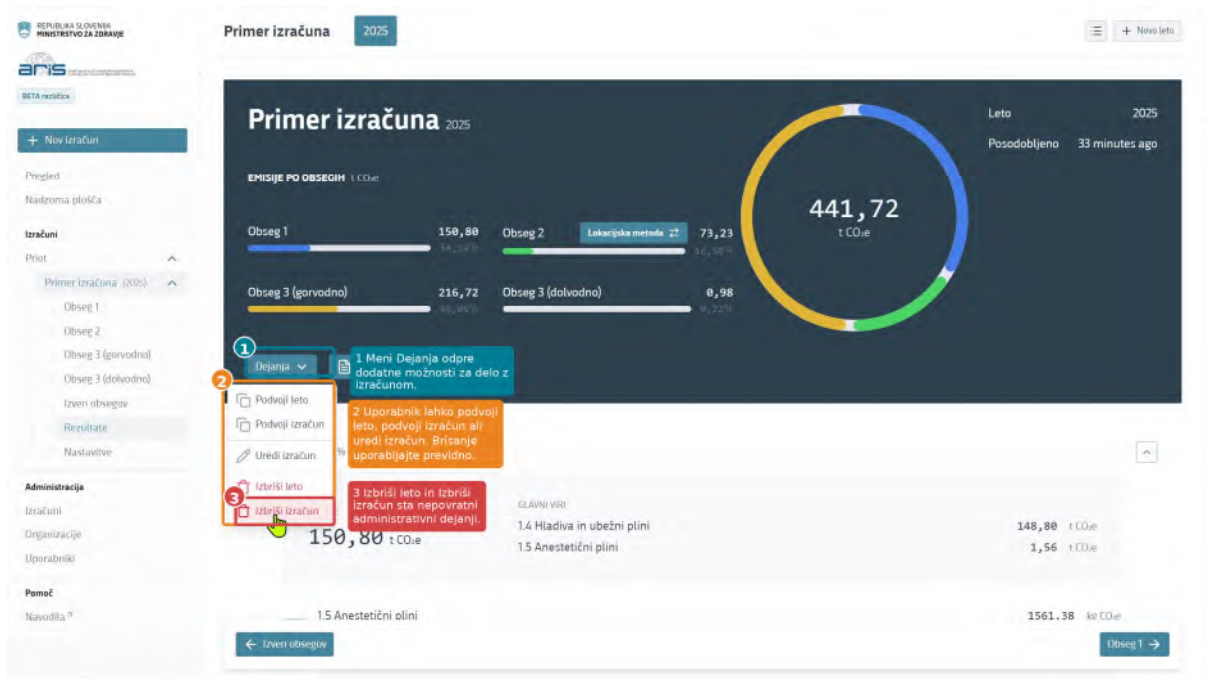
6. Pregled Obsega 3 in sekcije Izven obsegov

Rezultati za Obseg 3 so prikazani ločeno za gorvodne in dolvodne emisije. Sekcija Izven obsegov je ločena od glavnega seštevka in je namenjena prikazu emisij ali biogenih prispevkov, ki jih zaradi metodološke preglednosti prikazujemo posebej.

Slika 6: Ločen prikaz sekcije Izven obsegov in navigacija med sklopi rezultatov.

7. Meni Dejanja

Slika 7: Meni Dejanja na strani rezultatov.

Možnost	Namen	Priporočilo
Podvoji leto	Ustvari novo leto na osnovi obstoječega izračuna.	Uporabno, kadar se struktura podatkov med leti bistveno ne spremeni.
Podvoji izračun	Ustvari kopijo celotnega izračuna.	Uporabno za testiranje, scenarije ali vadbo.
Uredi izračun	Omogoča spremembo osnovnih nastavitvev.	Uporabite za popravek naslova, leta ali nastavitvev.
Izbriši leto	Odstrani izbrano poročevalsko leto.	Uporabite samo, če ste prepričani, da ni več potrebno.
Izbriši izračun	Odstrani celoten izračun.	Uporabite izjemoma in šele po arhiviranju rezultatov.

8. Najpogostejše napake pri razlagi rezultatov

Napaka	Kako jo prepoznamo	Kako jo odpravimo
Uporabnik gleda napačno leto	Na vrhu strani je prikazano drugo leto.	Preverite leto ob naslovu izračuna in v levem meniju.
Ni jasno, katera metoda za Obseg 2 je prikazana	Skupni rezultat se spremeni po preklopu metode.	Pred interpretacijo in izvozom preverite oznako metode.
Ničelne vrednosti so napačno razumljene	Vrstica prikazuje 0 kg CO ₂ e ali 0 %.	Preverite, ali je vir nerelevanten, brez podatkov ali izpuščen.
Uporabnik spregleda enoto	Podrobnosti so v kg CO ₂ e, povzetek pa v t CO ₂ e.	Pri vsaki vrednosti preverite enoto ob številki.
Rezultat se interpretira brez nastavitvev	Ni jasno, kaj je vključeno.	Preverite poročevalsko mejo, vključene obsege in metodološke opombe.

9. Kontrolni seznam pred izvozom

- Odprt je pravi izračun in pravo poročevalsko leto.
- Vneseni podatki po obsegih so pregledani.
- Opozorila pri vnosih so odpravljena ali pojasnjena.
- Izbrana je pravilna metoda za Obseg 2.
- Nastavitve izračuna in poročevalska meja so urejene.
- Rezultati po obsegih so smiselni glede na pričakovane glavne vire emisij.
- Datoteka CSV je shranjena z jasnim imenom in datumom različice.

07 | Administracija in pomoč

Upravljanje izračunov, organizacij, uporabnikov in dostop do navodil

Namen dokumenta

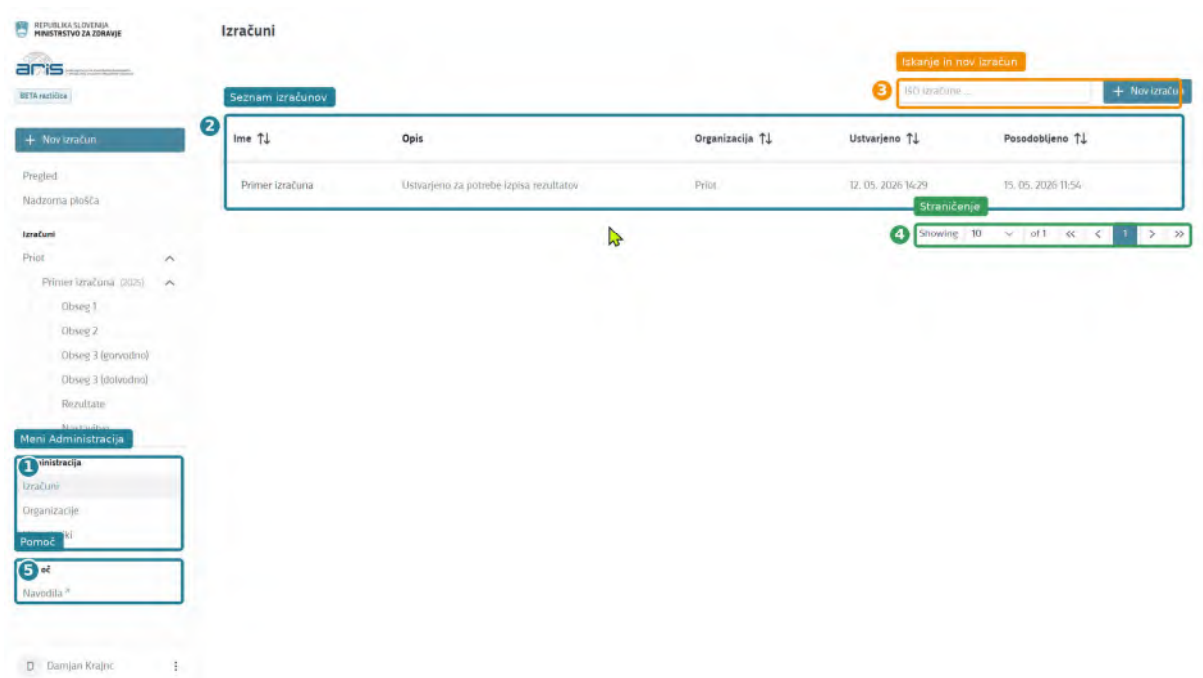
Dokument je pripravljen kot praktično uporabniško navodilo za usposabljanje in samostojno delo v spletnem kalkulatorju. Besedilo je urejeno po zaporedju dejanske uporabe aplikacije, posnetki zaslona pa uporabniku pokažejo, kje se nahaja posamezen ukaz ali vnosno polje.

1. Namen sklopa

Ta sklop je namenjen administratorjem, superuporabnikom in odgovornim osebam, ki urejajo organizacije, uporabnike, pravice in dostop do navodil. Administrativni del ni namenjen vsakodnevnemu vnosu emisijskih podatkov, temveč urejanju osnovnega sistema.

Poudarek

Pravilna administracija vpliva na to, kdo lahko dostopa do posamezne organizacije in njenih izračunov. Uporabnikom dodelite samo tiste pravice, ki jih dejansko potrebujejo za svoje delo.

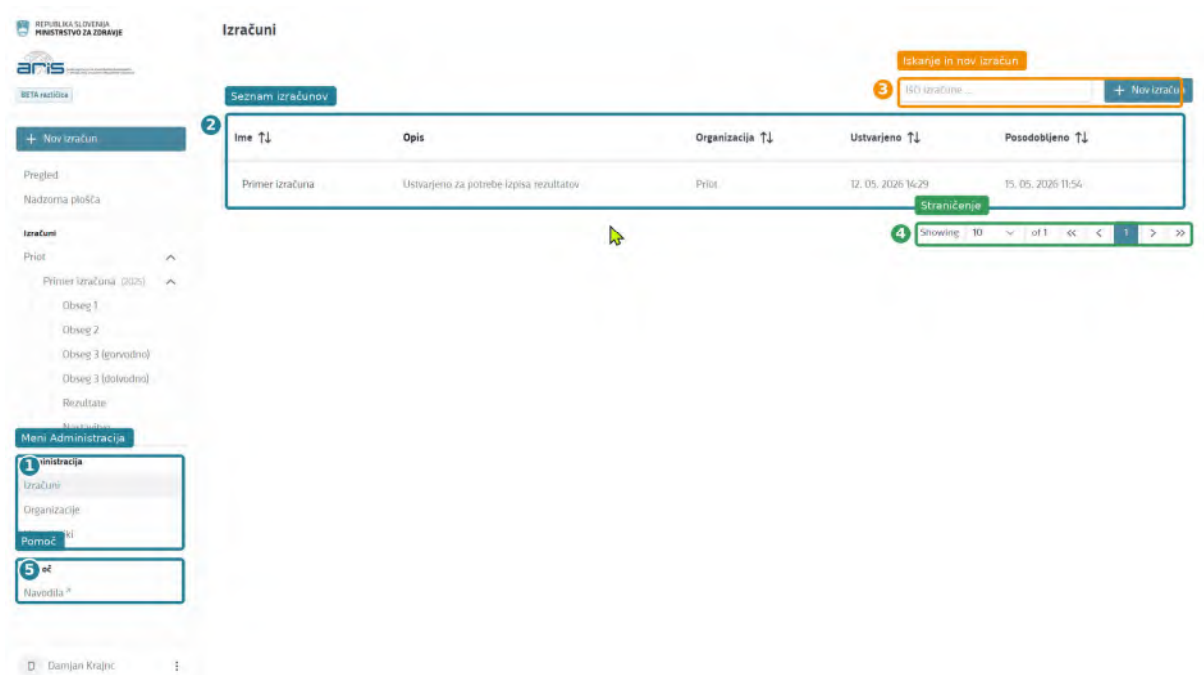
Slika 1: Vstop v administrativni del in pregled povezave do pomoči.

2. Pregled administrativnih funkcij

Del	Kaj omogoča	Kdaj ga uporabimo
Administracija - Izračuni	Pregled, iskanje, odpiranje in ustvarjanje izračunov.	Ko želimo preveriti, kateri izračuni obstajajo in kateri organizaciji pripadajo.
Administracija - Organizacije	Pregled, dodajanje in urejanje organizacij.	Ko je treba dodati novo organizacijo ali popraviti osnovne podatke.
Administracija - Uporabniki	Pregled uporabnikov, filtriranje po vlogi ali organizaciji in urejanje povezave uporabnika z organizacijo.	Ko uporabniku omogočimo dostop do prave organizacije ali preverimo njegovo vlogo.
Pomoč - Navodila	Povezava na spletna navodila in podporna gradiva.	Ko uporabnik potrebuje razlago postopka ali pomoč pri delu s kalkulatorjem.

3. Administracija - Izračuni

Pogled Izračuni prikazuje izračune, ki so na voljo uporabniku z administrativnimi pravicami. Pregled je uporaben za nadzor nad imenom izračuna, opisom, povezano organizacijo ter datumi ustvarjanja in zadnje posodobitve.

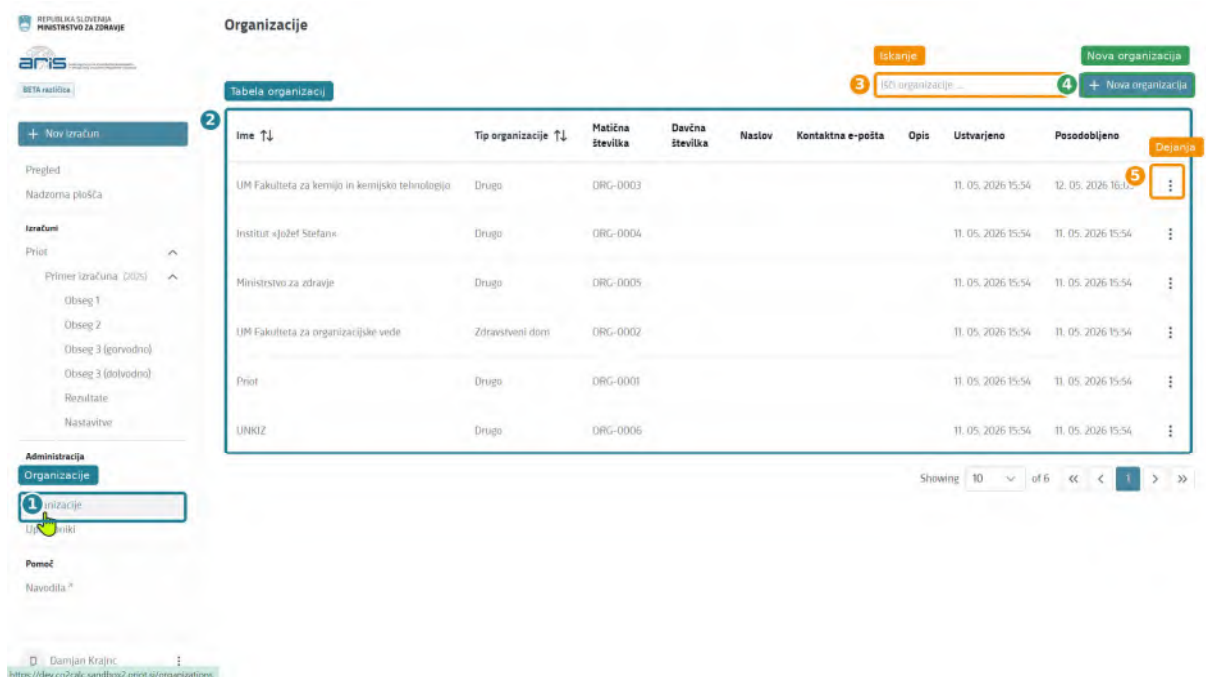

Slika 2: Administrativni pregled izračunov.

36. V levem meniju odprite razdelek Administracija.
37. Kliknite Izračuni.
38. V tabeli preverite ime izračuna, opis, organizacijo in datume.
39. Za hitro iskanje uporabite polje Išči izračune.
40. Pred ustvarjanjem novega izračuna preverite, ali izračun za isto organizacijo in leto že obstaja.
41. Če je izračunov več, uporabite straničenje na dnu tabele.

4. Administracija - Organizacije

Pogled Organizacije prikazuje seznam organizacij, ki so vključene v kalkulator. Ker se izračuni in uporabniki navezujejo na organizacijo, morajo biti podatki o organizaciji zapisani jasno in dosledno.

Slika 3: Pregled organizacij v administrativnem delu.

Element	Razlaga
Iskalno polje	Omogoča hitro iskanje organizacije po imenu ali drugem prikazanem podatku.
Nova organizacija	Odpri obrazec za dodajanje organizacije.
Tabela organizacij	Prikazuje ime, tip, identifikacijske podatke, naslov, kontakt in datume.
Puščice ob stolpcih	Omogočajo razvrščanje seznamov.
Meni s tremi pikami	Odpri možnosti za posamezno organizacijo, npr. urejanje.

Organizacije

Obrazec za urejanje

1 Uredi organizacijo

2 Obvezna polja

Ime: UM Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo

Tip organizacije: Drugo

Matična številka *: ORG-0003

3 Dodatni podatki

Naslov:

Kontaktna e-pošta:

Opis:

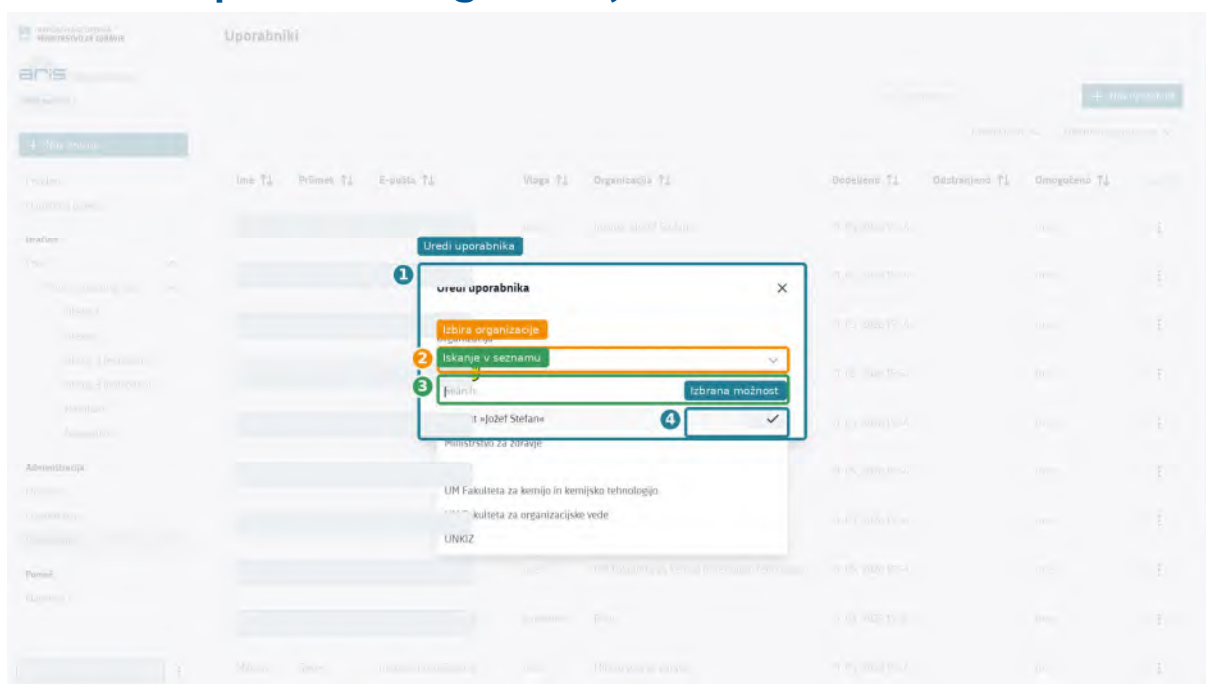
4 Shrani ali preklici Prekliči Posodobiti

Slika 4: Obrazec za urejanje organizacije.

Polje	Priporočilo za vnos
Ime	Vnesite uradno ali interno dogovorjeno ime organizacije.
Tip organizacije	Izberite ustrezen tip organizacije.
Matična številka	Vnesite identifikacijsko številko, če je zahtevana.
Davčna številka	Vnesite davčno številko, kadar je relevanten administrativni podatek.
Naslov	Vnesite sedež ali kontaktni naslov organizacije.
Kontaktna e-pošta	Vnesite primeren kontakt za komunikacijo glede kalkulatorja.
Opis	Uporabite za dodatna pojasnila ali notranje oznake.

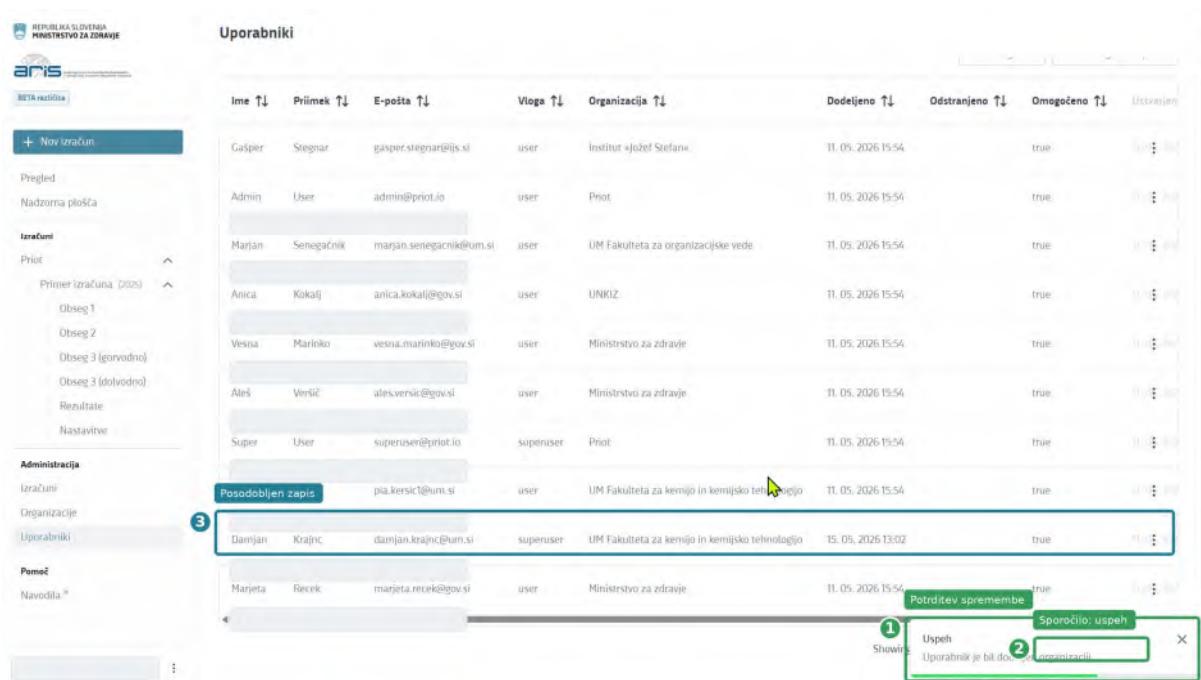
- Preverite ime in priimek uporabnika ter e-poštni naslov.
- Preverite vlogo uporabnika, na primer user ali superuser.
- Preverite organizacijo, kateri je uporabnik dodeljen.
- Preverite, ali je uporabnik aktiven oziroma omogočen.
- Za hitro iskanje uporabite iskalno polje in filtre po vlogi ali organizaciji.

6. Dodelitev uporabnika organizaciji

Slika 6: Urejanje uporabnika in izbira organizacije.

42. V levem meniju kliknite Administracija - Uporabniki.
43. Poiščite uporabnika z iskalnim poljem ali filtri.
44. V vrstici uporabnika kliknite meni s tremi pikami.
45. Izberite možnost za urejanje uporabnika.
46. V polju Organizacija odprite spustni seznam.
47. Izberite pravilno organizacijo.
48. Spremembo shranite z gumbom za posodobitev oziroma potrditev.

Slika 7: Primer potrditve po uspešni posodobitvi uporabnika.

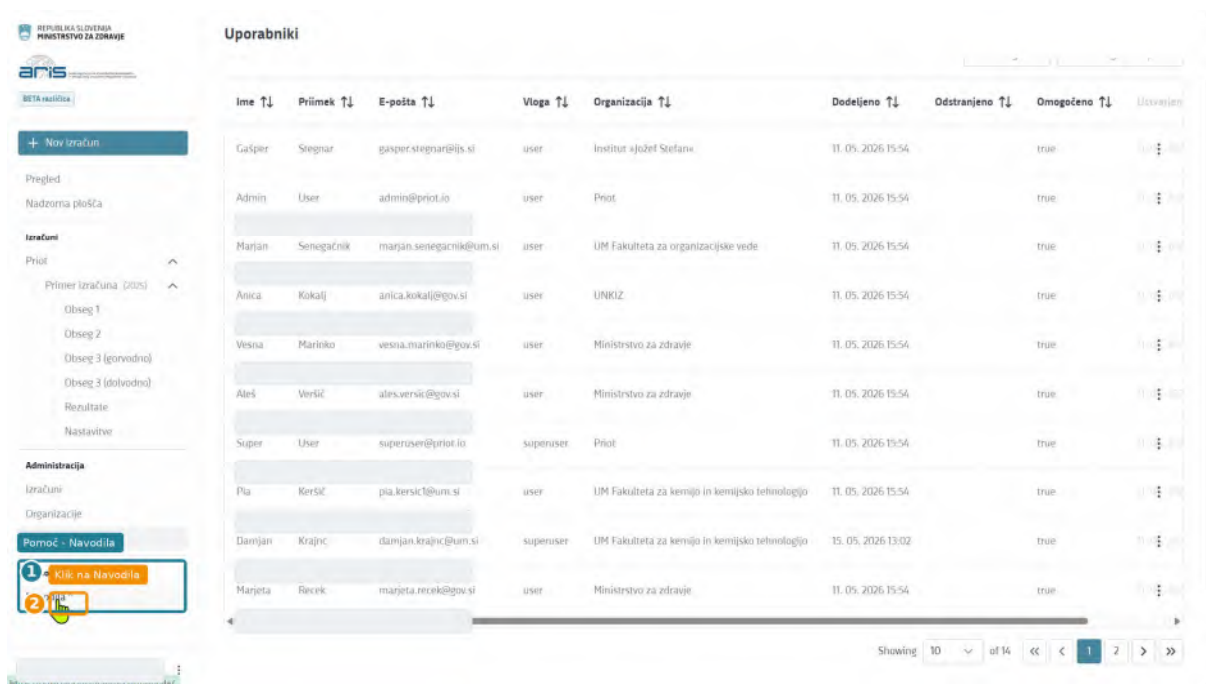
Vloga	Pomen v praksi
user	Običajni uporabnik praviloma dela z izračuni svoje organizacije in nima polnega administrativnega nadzora.
superuser	Superuporabnik ima širše pravice za pregledovanje ali urejanje administrativnih podatkov. Vloga naj bo dodeljena samo odgovornim osebam.

Varnostno priporočilo

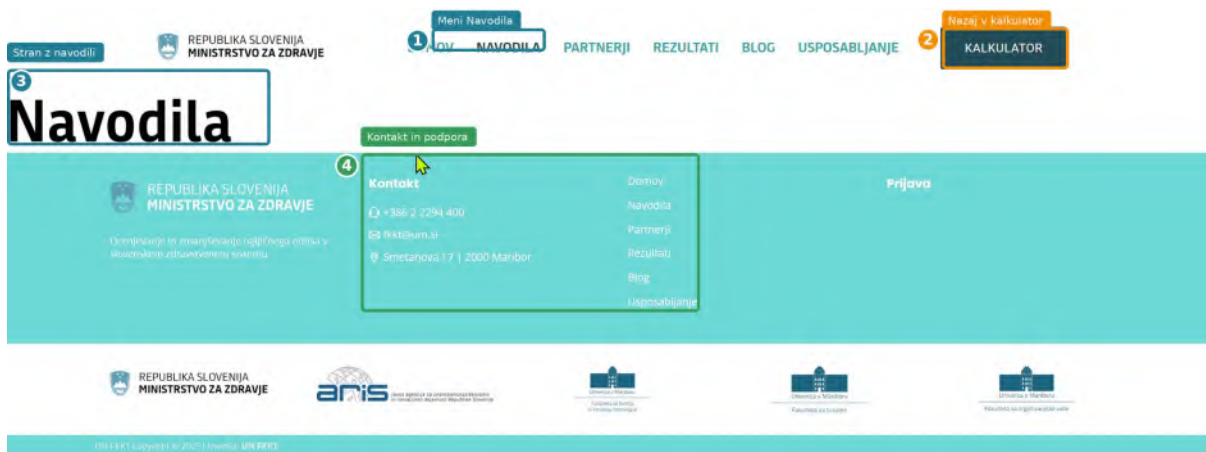
Uporabniku dodelite samo tisto organizacijo in tisto vlogo, ki jo dejansko potrebuje. Pravice naj bodo omejene na najmanjši potreben obseg.

7. Pomoč - Navodila

V spodnjem delu levega menija je razdelek Pomoč. Povezava Navodila odpre spletno stran z navodili in podpornimi informacijami. Uporabna je med usposabljanjem in kasneje pri samostojnem delu.

Slika 8: Povezava Pomoč - Navodila v levem meniju kalkulatorja.

Slika 9: Spletna stran z navodili in podpornimi informacijami.

49. V levem meniju poiščite razdelek Pomoč.
50. Kliknite Navodila.
51. Na strani z navodili poiščite ustrezno poglavje ali podporno gradivo.
52. Za vrnitev v kalkulator uporabite gumb Kalkulator ali prejšnji zavihek v brskalniku.

8. Najpogostejše napake

Možna napaka	Priporočeno ravnanje
Uporabnik je dodeljen napačni organizaciji.	V seznamu Uporabniki preverite stolpec Organizacija in po potrebi uredite uporabnika.
Uporabnik ne vidi pričakovanega izračuna.	Preverite, ali je povezan s pravilno organizacijo in ali ima ustrezno vlogo.
Ustvarjen je podvojen izračun za isto leto.	Pred ustvarjanjem novega izračuna preverite obstoječe izračune.
Superuporabniška pravica je dodeljena preširoko.	Vlogo superuser dodelite samo osebam, ki res administrirajo sistem.
Uporabnik ne najde pomoči.	Pokažite povezavo Pomoč - Navodila in spletno stran z navodili.

9. Kontrolni seznam za administratorja

- Organizacije so vpisane z jasnim in doslednim imenom.
- Vsak uporabnik je povezan s pravilno organizacijo.
- Uporabniške vloge so omejene na dejansko potreben obseg.
- Pred ustvarjanjem novega izračuna je preverjeno, ali izračun že obstaja.
- Povezava Pomoč - Navodila deluje in uporabniki vedo, kje jo najdejo.
- Ob spremembah organizacij ali uporabnikov se prikaže potrditveno sporočilo.